EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 11 24
COM(2021) 900 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR EUROPOS CENTRINIAM BANKUI

Bendras 2022 m. biudžeto planų projektų vertinimas

Santrauka

Šiuo komunikatu apibendrinamas Komisijos atliktas euro zonos valstybių narių pateiktų 2022 m. biudžeto planų projektų ir euro zonos bendros biudžeto būklės, įskaitant bendrą fiskalinės politikos kryptį, vertinimas, kaip reikalaujama Reglamentu (ES) Nr. 473/2013.

Komisijos vertinimu atsižvelgiama į besitęsiantį ekonomikos atsigavimą po COVID-19 krizės ir tolesnį Stabilumo ir augimo pakto bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą 2022 m.; 2023 m. jos taikymą numatoma nutraukti. Atliekant vertinimą remtasi fiskalinės politikos rekomendacijomis, kurias Taryba priėmė 2021 m. birželio 18 d. Tas rekomendacijas galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau. 2022 m. valstybės narės, kurių skola yra maža arba vidutinė, turėtų laikytis remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties arba ją išlaikyti, o valstybės narės, kurių skola didelė, turėtų pasinaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti, ir kartu vykdyti apdairią fiskalinę politiką. Visos valstybės narės turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Siekiant kuo labiau padidinti paramą atsigavimui, neužbėgant už akių būsimoms fiskalinėms trajektorijoms ir nesukuriant nuolatinės naštos viešiesiems finansams, reikėtų kontroliuoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą, o didelę skolą turinčiose valstybėse narėse jį riboti.

2022 m. biudžeto planų projektus, įskaitant visos euro zonos fiskalinės politikos krypties vertinimą, galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

1. Euro zonos šalių ekonomikos atvėrimas skatina tvirtą visų valstybių narių ir sektorių atsigavimą. Numatoma, kad atsigaunant privačiam vartojimui ir investicijoms 2021 m. realiojo BVP augimas sieks 5 %. 2022 m. ekonominės veiklos augimas turėtų išlikti spartus (4,3 %), tačiau atsigavimo tempas įvairiose šalyse nevienodas. Atsižvelgiant į tai, kad ekonominei perspektyvai kyla naujų ir vis didesnių su pasiūla susijusių iššūkių, neapibrėžtumas ir rizika išlieka dideli ir krypsta į neigiamą pusę.

2. Valstybės narės panaikina laikinas neatidėliotinas priemones ir vis daugiau paramos priemonių nukreipia ekonomikos atsigavimui palaikyti. Kartu veikiant automatinėms stabilizavimo priemonėms, tai turi teigiamą poveikį bendrai euro zonos fiskalinei būklei: 2022 m. ji turėtų labai pagerėti. Biudžeto planų projektuose nurodoma, kad bendras nominalusis deficitas 2022 m. bus 4,1 % BVP, o skolos santykis su BVP – maždaug 96 %; tai iš esmės atitinka Komisijos 2021 m. rudens prognozę. Jeigu prognozei kylanti rizika pasireikš, tai gali lemti blogesnius, nei apskaičiuotieji biudžeto planų projektuose, 2022 m. ekonominius ir fiskalinius rezultatus.

3. Valstybės narės nuo priemonių, susijusių su krize, pereina prie priemonių atsigavimui palaikyti. Reaguodamos į pandemiją ir siekdamos remti atsigavimą valstybės narės ėmėsi didelės apimties fiskalinių priemonių (jų vertė – 5,2 % BVP 2021 m. ir 2,8 % BVP 2022 m.). Numatoma, kad 2022 m. laikinos neatidėliotinos priemonės (3,7 % BVP 2021 m. ir 0,4 % BVP 2022 m.) bus iš esmės laipsniškai panaikintos. Paramos atsigavimui priemonių apimtis, priešingai, turėtų didėti (1,5 % BVP 2021 m. ir 2,3 % BVP 2022 m.): tas padidėjimas vis labiau susijęs su ES finansuojamomis priemonėmis. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) negrąžintina finansine parama, arba dotacijomis, 2022 m. bus finansuojama 24 % visos paramos atsigavimui priemonių sumos. Valstybės narės taip pat skyrė didelę likvidumo paramą namų ūkiams ir įmonėms suteikdamos garantijas arba sustabdydamos mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimą. Tokios priemonės, išskyrus standartines garantijas, poveikio nominaliajam deficitui paprastai neturi.

4. Numatoma, kad EGADP dotacijos turėtų būti naudojamos laikotarpio pradžioje. Remiantis Komisijos 2021 m. rudens prognoze ir biudžeto planų projektais, numatoma, kad valstybės narės išleis daugiau nei 40 % visos skirtų EDAGP dotacijų sumos, kai bus priimtas sprendimas išmokėti lėšas atsižvelgiant į pasiektas tarpines ir siektinas reikšmes. Dauguma

iš EDAGP dotacijų (daugiau nei 70 %) 2020–2022 m. laikotarpiu bus nukreiptos į privačiųjų ir viešųjų investicijų finansavimą, o likusi dalis bus daugiausiai skirta einamosioms išlaidoms, kuriomis planuojama finansuoti priemones, skirtas atsigavimui remti, atsparumui didinti ir žaliajai bei skaitmeninei pertvarkai skatinti.

5. 2022 m. visose valstybėse narėse planuojama išlaikyti arba iš esmės išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Numatomą viešųjų investicijų kaip BVP dalies padidėjimą skatina tiek ES, tiek nacionaliniai finansavimo šaltiniai. Dauguma valstybių narių savo 2022 m. biudžeto planų projektuose nurodė EGADP finansuojamas priemones. 2020–2022 m. EGADP dotacijomis finansuojamų išlaidų profilis įvairiose euro zonos valstybėse narėse tam tikru mastu skiriasi. Didelę skolą turinčios valstybės narės daugumą EGADP dotacijų planuoja panaudoti papildomoms investicijoms finansuoti, kaip rekomendavo Taryba.

6. 2020–2022 m. euro zonoje numatoma skatinamoji fiskalinės politikos kryptis. Planuojama, kad beveik visose valstybėse narėse 2022 m. fiskalinės politikos kryptys išliks remiamojo pobūdžio, jas pakoregavus atsižvelgiant į laipsnišką laikinų neatidėliotinų priemonių panaikinimą. Didžioji dauguma mažą arba vidutinę skolą turinčių valstybių narių planuoja fiskalinį skatinimą, kaip rekomendavo Taryba.

7. Teigiamas viešųjų investicijų ir kitų kapitalo išlaidų, finansuojamų tiek iš nacionalinių biudžetų, tiek iš ES biudžeto, indėlis yra svarbus, tačiau pagrindinis fiskalinio skatinimo veiksnys 2021 ir 2022 m. yra nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės grynosios einamosios išlaidos. Keliose valstybėse narėse, įskaitant kai kurias labai įsiskolinusias, numatoma remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptis turėtų būti grindžiama didesnėmis nacionalinėmis lėšomis finansuojamomis einamosiomis išlaidomis arba nefinansuojamu mokesčių sumažinimu. Numatoma, kad kai kuriais atvejais tai turės didelį poveikį pagrindinei fiskalinei būklei. Manoma, kad tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamos investicijos skatins remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptį maždaug ketvirtadalyje valstybių narių.

Komisijos nuomonėse dėl 2022 m. biudžeto planų projektų daugiausia dėmesio skiriama derėjimui su 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacijomis. Toliau pateikiama Komisijos nuomonių, pagrįstų Komisijos 2021 m. rudens prognoze, santrauka.

Didelę skolą turinčios valstybės narės (Belgija, Graikija, Italija, Ispanija ir Prancūzija)

- Visos valstybės narės naudojasi EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti, kaip rekomendavo Taryba.
- Kaip rekomendavo Taryba, visos valstybės narės išlaiko nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas.
- Taryba rekomendavo Italijai riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Numatoma, kad tai nebus pakankamai užtikrinta, nes nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimas 2022 m. turės didelį poveikį Italijos bendrai remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypčiai. Siekdama padėti vykdyti apdairią fiskalinę politiką, Komisija ragina Italiją sudarant nacionalinį biudžetą imtis būtinų priemonių, kad būtų apribotas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimas.
- Belgijai, Graikijai, Italijai, Ispanijai ir Prancūzijai, atsižvelgiant į jų valdžios sektoriaus skolos lygį ir didelius tvarumo iššūkius vidutiniu laikotarpiu iki COVID-19 pandemijos protrūkio, imantis remiamojo pobūdžio biudžeto priemonių svarbu išlaikyti apdairią fiskalinę politiką, kad vidutiniu laikotarpiu būtų užtikrintas viešųjų finansų tvarumas.

Mažą arba vidutinę skolą turinčios valstybės narės (Airija, Austrija, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Slovakija, Slovėnija, Suomija ir Vokietija)

- Visos valstybės narės, išskyrus Slovakiją ir Maltą, laikosi remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties, įskaitant EGADP teikiamą paskatą, kaip rekomendavo Taryba. Slovakija laikosi stabdomosios fiskalinės politikos krypties didelio gamybos apimties augimo ir atsirandančių pajėgumo suvaržymų sąlygomis. Maltos neutrali fiskalinės politikos kryptis iš esmės atspindi labai didelį apskaičiuotą potencialų augimą, esant kaip niekad didelėms viešosioms investicijoms. Tai iš esmės atitinka Tarybos rekomendaciją.
- Visos valstybės narės planuoja pasinaudoti EGADP, siekdamos remti ekonomikos atsigavimą, tačiau Nyderlandai savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano dar nepateikė.
- Kaip rekomendavo Taryba, visos valstybės narės išlaiko arba iš esmės išlaiko nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas.
- Taryba taip pat rekomendavo Latvijai ir Lietuvai kontroliuoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Numatoma, kad tai nebus pakankamai užtikrinta, nes nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimas 2022 m. turės didelį poveikį jų bendrai remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypčiai.

I. Įvadas

Nacionalinės biudžeto politikos koordinavimas yra svarbi ekonominės ir pinigų sąjungos ekonomikos valdymo sistemos dalis[1]. Kad tą politiką būtų galima koordinuoti, euro zonos valstybės narės iki spalio mėn. vidurio pateikia Komisijai ir Euro grupei savo kitų metų biudžeto planų projektus[2]. Tuose planuose apibendrinami biudžeto projektai, kuriuos vyriausybės planuoja pateikti nacionaliniams parlamentams. Dėl kiekvieno plano Komisija pateikia nuomonę, įvertindama, ar jis atitinka valstybei narei pagal Stabilumo ir augimo paktą nustatytus įpareigojimus. Komisijos nuomonėse pateikiama politikos patarimų šalių vyriausybėms ir informacijos nacionaliniams parlamentams, siekiant sudaryti geresnes sąlygas priimti ES fiskalines taisykles atitinkančius biudžetus. Be to, Komisija teikia bendrą visos euro zonos biudžeto būklės ir perspektyvų vertinimą.

Komisijos vertinimas tvirtai susietas su rekomendacijomis dėl atnaujintų stabilumo programų, kurias Taryba priėmė 2021 m. birželio 18 d. Šiais metais, atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, fiskalinės rekomendacijos yra kokybinės ir skaitinių biudžeto reikalavimų neapima. Taip atsižvelgiama į Stabilumo ir augimo pakto bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, kurią Komisija ir Taryba pradėjo taikyti 2020 m. kovo mėn., tolesnį taikymą 2022 m.[3]. Remiantis dabartinėmis projekcijomis numatoma, kad 2023 m. bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas bus nutrauktas.

Kalbant apie 2022 m., rekomendacijose daugiausiai dėmesio skirta bendrai fiskalinės politikos krypčiai ir sudėčiai, įskaitant EADGP ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamas išlaidas. Laikinos neatidėliotinos priemonės neįskaičiuotos. Taryba rekomendavo, kad valstybės narės, kurių skola yra maža arba vidutinė, turėtų laikytis remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties arba ją išlaikyti, o valstybės narės, kurių skola didelė, turėtų vykdyti apdairią fiskalinę politiką ir pasinaudoti EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti. Visoms valstybėms narėms rekomenduota išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Siekiant kuo labiau padidinti paramą atsigavimui, neužbėgant už akių būsimoms fiskalinėms trajektorijoms ir nesukuriant nuolatinės naštos viešiesiems finansams, ir užtikrinti fiskalinį tvarumą, reikėtų kontroliuoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą, o didelę skolą turinčiose valstybėse narėse jį riboti.

Vidutiniu laikotarpiu visoms valstybėms narėms rekomenduota užtikrinti apdairią fiskalinę būklę ir fiskalinį tvarumą, kartu didinant investicijas, kuriomis skatinamas potencialus

[1] Kaip nustatyta 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 473/2013 dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų stebėsenos bei vertinimo ir perviršinio deficito padėties ištaisymo užtikrinimo bendrųjų nuostatų (OL L 140, 2013 5 27, p. 11).

[2] Beveik visos euro zonos valstybės narės savo 2022 m. biudžeto planų projektus pateikė iki 2021 m. spalio 15 d., kaip reikalaujama Reglamente (ES) Nr. 473/2013. Italija savo planą pateikė spalio 20 d. Prancūzija atnaujintą planą pateikė spalio 22 d. Komisijos nuomonė pagrįsta atnaujinto plano vertinimu. Dėl Portugalijos pateikto biudžeto plano projekto Komisija nuomonės nepateikė, nes biudžeto projektą, kuriuo buvo grindžiamas Portugalijos planas, per tą laiką atmetė šalies parlamentas. 2021 m. lapkričio 15 d. raštu Komisija paragino Portugalijos valdžios institucijas laiku pateikti biudžeto plano projektą, kai tik vyriausybė pateiks Portugalijos parlamentui naują 2022 m. valstybės biudžeto įstatymo projektą. Planas turėtų būti pateiktas likus bent mėnesiui iki planuojamo naujojo biudžeto įstatymo projekto priėmimo nacionaliniame parlamente.

[3] 2020 m. kovo 20 d. Komunikate Tarybai dėl Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios išvengimo sąlygos taikymo (COM(2020) 123 *final*) Komisija laikėsi nuomonės, kad, atsižvelgiant į numatomą didelį ekonomikos nuosmukį dėl COVID-19 pandemijos, bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymo sąlygos yra tenkinamos. 2020 m. kovo 23 d. valstybių narių finansų ministrai pritarė Komisijos vertinimui.

augimas. Tomis rekomendacijomis taip pat siekta užtikrinti, kad nacionalinės fiskalinės politikos sudėtis būtų palanki tvariam atsigavimui, suderinamam su žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos tikslais[4].

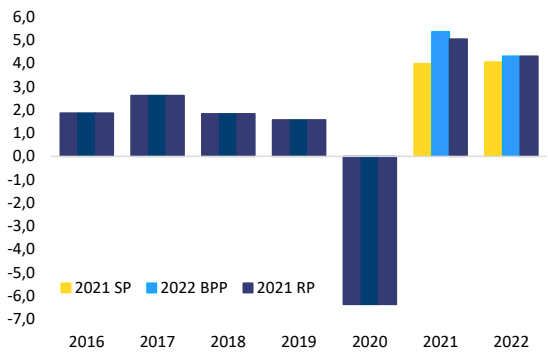
Šio komunikato tikslas dvejopas. Pirma, remiantis horizontaliu valstybių narių biudžeto planų projektų vertinimu, pateikiamas bendras euro zonos lygmens biudžeto politikos vaizdas. Šis vertinimas atitinka pavasarį atliktą horizontalų valstybių narių stabilumo programų vertinimą. Antra, jame šalių lygmeniu pateikiama biudžeto planų projektų apžvalga ir paaiškinamas Komisijos taikomas jų (visų pirma fiskalinių priemonių, kurių imtasi tvariam Sąjungos atsigavimui po COVID-19 krizės remti) vertinimo metodas.

II. Svarbiausios su euro zona susijusios išvados

Ekonominė perspektyva

Euro zonos ekonomikos atvėrimas skatina tvirtą visų valstybių narių ir sektorių atsigavimą. Gerėjanti sveikatos padėtis ir izoliavimo priemonių švelninimas lėmė tvirtą euro zonos ekonominės veiklos atsigavimą 2021 m. antrąjį ketvirtį, o trečiąjį ketvirtį jis tapo dar spartesnis. Komisijos 2021 m. rudens prognozėje numatoma, kad per visus metus realiojo BVP augimas pasieks 5,0 % (palyginti su 6,4 % susitraukimu 2020 m.). Vertinant pagal ketvirčių rodiklius, euro zonos ekonomika iki pandemijos buvusį lygį pasieks iki metų pabaigos, nors jis išliks žemesnis nei prieš krizę buvęs ilgalaikis lygis – pastarąjį dabar prognozuojama pasiekti 2023 m. Atsigavimą skatina privataus vartojimo ir investicijų atsigavimas. Privatus vartojimas spartėja dėl namų ūkių disponuojamųjų pajamų augimo ir santaupų sumažėjimo iki istoriškai žemo lygio, o investicijų augimą skatina palankios įmonių sektoriaus finansavimo sąlygos, EGADP teikiama paskata ir aktyvi veikla statybų sektoriuje. Spartus eksporto augimas skatina ekonominę veiklą, ypač gamybos sektoriuje. Tačiau numatoma, kad atsigavimas skirtingose šalyse ir sektoriuose bus nevienodas. Tikimasi, kad, vertinant ketvirčių duomenis, dvylikoje euro zonos valstybių narių gamybos apimtis vėl pasieks iki pandemijos buvusį lygį iki 2021 m.

2.1 diagrama. **Euro zona. Realusis BVP augimas 2016–2022 m. (%)**

Šaltiniai: 2022 m. biudžeto planų projektai (BPP), Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė (RP) ir 2021 m. stabilumo programos (SP).

[4] 2021 m. birželio 18 d. priimtose rekomendacijose dėl atnaujintų stabilumo programų Taryba visoms valstybėms narėms rekomendavo: „Ypatingą dėmesį skirti viešųjų finansų – tiek biudžeto pajamų, tiek išlaidų – sudėčiai, taip pat biudžeto priemonių kokybei, kad būtų užtikrintas tvarus ir įtraukus atsigavimas. Pirmenybę teikti tvarioms ir augimą skatinančioms investicijoms, visų pirma toms, kuriomis remiama žalioji ir skaitmeninė pertvarka. Pirmenybę teikti fiskalinėms struktūrinėms reformoms, kurios padės finansuoti viešosios politikos prioritetus ir didinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą, be kita ko, kai aktualu, visų atžvilgiu stiprinant sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų aprėptį, tinkamumą ir tvarumą.“

pabaigos, penkiose[5] atotrūkis turėtų būti panaikintas per 2022 m., o vienoje[6] – 2023 m. pradžioje. Kalbant apie sektorių veiklą, paslaugų sektorius, kuriuose daug kontaktinio bendravimo, labai teigiamai paveikė su sveikata susijusių apribojimų sušvelninimas 2021 m. antrajame ketvirtyje, tačiau pridėtinė vertė tuose sektoriuose tebėra gerokai mažesnė už buvusiąją prieš pandemiją. Kita vertus, gamybos sektorius atsigauna sparčiai, tačiau atsigavimą stabdo kliūtys ir sutrikimai pasaulinėse tiekimo grandinėse, kaip antai žaliavų ir tarpinių sudedamųjų dalių, visų pirma puslaidininkių, trūkumas. Apskritai 2021 m. biudžeto planų projektų makroekonominės projekcijos yra optimistiškesnės nei Komisijos 2021 m. rudens prognozės: biudžeto planų projektuose numatomas bendras euro zonos BVP augimas yra 5,4 %[7], palyginti su 5 %, nurodytais Komisijos prognozėje (2.1 diagrama ir priedo IV.1 lentelė). 2022 m. ekonominės veiklos augimas turėtų išlikti spartus ir siekti 4,3 %. Bendros 2022 m. euro zonos BVP augimo projekcijos nesiskiria. Tiek Komisijos 2021 m. rudens prognozėje, tiek biudžeto planų projektuose 2021 m. tikimasi gerokai didesnio augimo (atitinkamai 5 % ir 5,4 %), palyginti su 2021 m. stabilumo programomis (jose apskaičiuota, kad augimas sieks 4 %), ir šiek spartesnio augimo 2022 m.

Atsižvelgiant į tai, kad ekonominei perspektyvai kyla naujų ir vis didesnių su pasiūla susijusių iššūkių, neapibrėžtumas ir rizika išlieka dideli ir krypsta į neigiamą pusę. Pagrindinis neapibrėžtumo šaltinis tebėra pandemijos raida tiek euro zonoje, tiek už jos ribų. Euro zonoje skiepijimo pažanga lėmė gerokai sumažėjusį sunkia forma susirgusių ir mirusių asmenų skaičių, dėl to buvo sušvelninti vyriausybių įvesti apribojimai. Todėl pandemijos poveikis ekonominei veikla gerokai susilpnėjo. Euro zonai nepriklausančiose šalyse (ir apskritai ES) padėtis nevienoda: dėl žemų skiepijimo rodiklių besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys yra ypač neapsaugotos nuo naujų izoliavimo priemonių rizikos. Ekonominės veiklos sutrikimai šiuose regionuose gali neigiamai paveikti euro zonos šalių ekonomiką, turint omenyje visuotinę jų gamybos grandinių integraciją. Dėl pandemijos taip pat daugėja pasiūlos kliūčių, kurios stabdo euro zonos ekonominę veiklą ir galėtų toliau daryti neigiamą poveikį, jei su jomis susijusi padėtis pablogės. Papildomas rizikos, kad padėtis gali būti blogesnė, nei prognozuota, veiksnys – nuolatinis infliacinis spaudimas, kurį lemia didelės energijos kainos ir darbo jėgos trūkumas kai kuriuose sektoriuose.

Fiskalinė perspektyva

Numatoma, kad 2022 m. bendras euro zonos nominalusis deficitas sumažės, daugiausiai dėl neatidėliotinų paramos priemonių panaikinimo ir automatinių stabilizavimo priemonių veikimo (2.2 diagrama ir priedo IV.2 lentelė**).** Biudžeto planų projektuose nurodoma, kad bendras nominalusis deficitas 2022 m. bus 4,1 % BVP, t. y. sumažės, palyginti su 2021 m. numatomu 7,5 % BVP dydžiu (kuris yra didesnis už 2020 m. 7,2 % BVP). Šios deficito projekcijos yra šiek tiek didesnės už pateiktąsias Komisijos 2021 m. rudens prognozėje

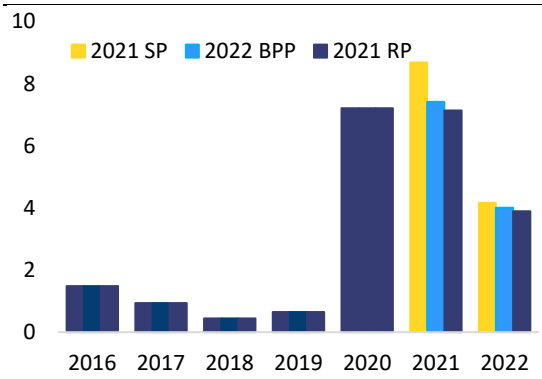
[5] Šios valstybės narės yra Graikija, Italija, Malta ir Vokietija.

[6] Ispanija.

[7] 2021 m. optimistiškesnes bendro BVP augimo projekcijas biudžeto planų projektuose, palyginti su Komisijos 2021 m. rudens prognoze, lemia optimistiškesnės tam tikrų didelių euro zonos valstybių projekcijos, o ne bendra tendencija. Šių valstybių narių projekcijų skirtumas paprastai atsiranda dėl laiko skirtumo, nes biudžeto planų projektai buvo parengti prieš paskelbiant papildomus BVP duomenis, kurie yra įtraukti į Komisijos 2021 m. rudens prognozę.

(7,1 % BVP 2021 m. ir 3,9 % BVP 2022 m.), tačiau yra gerokai mažesnės už 2021 m. stabilumo programų projekcijas, pagal kurias

2.2 diagrama. **Euro zona. Nominalusis deficitas 2016–2022 m. (% BVP)**

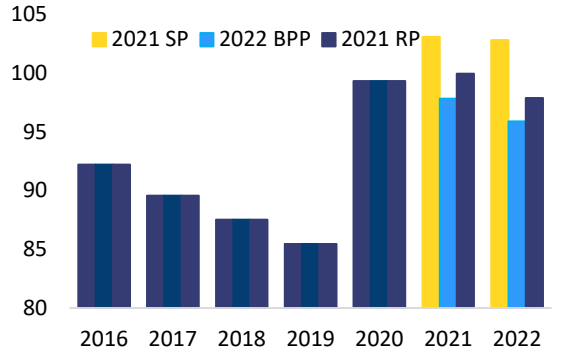

Šaltiniai: 2021 m. biudžeto planų projektai (BPP), Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė ir 2021 m. stabilumo programos (SP).

2022 m. bendras deficitas sudaro 6,8 % BVP (t. y. jis sumažėja, palyginti su 8,7 % BVP 2021 m.). Ekonomikai toliau atsigaunant, numatomą bendro deficito pagerėjimą 2022 m. daugiausiai lemia neatidėliotinų paramos priemonių panaikinimas ir automatinių stabilizavimo priemonių veikimas. Visos euro zonos valstybės narės planuoja, kad 2022 m., palyginti su 2021 m., deficitas bus gerokai mažesnis. Didžiausias (daugiau kaip 4 proc. punktų BVP) sumažėjimas planuojamas Graikijoje (iki 3,7 % BVP 2022 m.), Latvijoje (iki 4,8 %) ir Maltoje (iki 5,6 %). Iš viso vienuolika valstybių narių planuoja, kad deficitas 2022 m. bus didesnis nei 3 % BVP.

Numatoma, kad 2022 m. bendras euro zonos skolos santykis su BVP šiek tiek sumažės dėl palankaus palūkanų normų ir ekonomikos augimo tempo skirtumo (2.3 diagrama ir priedo IV.3 lentelė). Biudžeto planų projektuose prognozuojama, kad 2021 m. skolos santykis sieks 98 % BVP (t. y. sumažės nuo 99 % 2020 m.), o 2022 m. dar sumažės iki maždaug 96 %[8]. Ši projekcija yra mažesnė už Komisijos 2021 m. rudens prognozę (100,0 % BVP 2021 m. ir 97,9 % BVP 2022 m.). Apskritai, pirminis deficitas ir toliau neigiamai veiks skolos dinamiką 2022 m., tačiau palūkanų normų ir ekonomikos augimo tempo skirtumas padės sumažinti skolos santykį (2.4 diagrama).

2.3 diagrama. **Euro zona. Valstybės skola 2016–2022 m. (% BVP)**

Šaltiniai: 2021 m. biudžeto planų projektai (BPP), Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė ir 2021 m. stabilumo programos (SP).

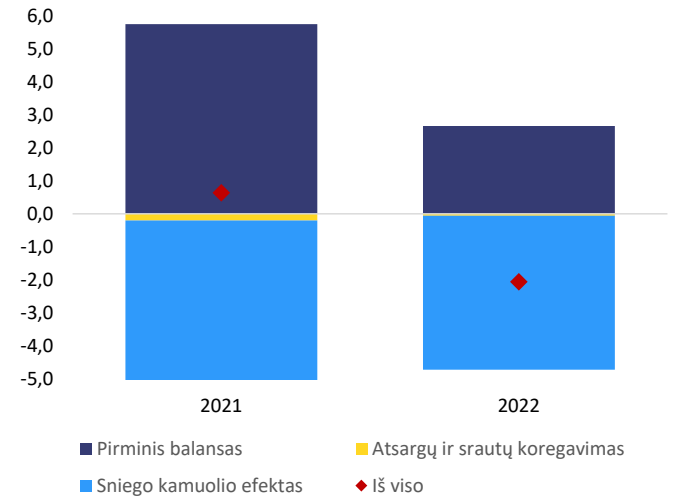
Ateinančių metų skolos projekcijas gaubia didelis neapibrėžtumas. Tikimybinis modeliavimas, atliekamas pagrindiniam scenarijui taikant daug įvairių makroekonominių sukrėtimų, rodo, kad euro zonos skolos santykis su BVP greičiausiai bus nuo 89 % iki 107 % BVP 2022 m. ir nuo 79 % iki 112 % BVP 2026 m. (III priedas). Tikėtina, kad, laipsniškai blėstant COVID-19 krizės poveikiui viešiesiems finansams, vidutiniu laikotarpiu santykis iš lėto mažės. Paprastai neapibrėžtieji įsipareigojimai dėl viešųjų garantijų, teikiamų ekonominei veiklai ir ypač pandemijos paveiktiems sektoriams palaikyti, valstybės skolos ir deficito rodikliuose atsispindėtų tik jeigu tų garantijų būtų pareikalauta, išskyrus

[8] Vienintelės valstybės narės, kuriose 2022 m. prognozuojamas skolos santykio padidėjimas, yra Belgija, Estija, Latvija ir Malta. Dauguma valstybių narių, kurių skolos santykis prieš krizę buvo didžiausias, 2022 m. planuoja pagerėjimą.

standartines garantijas[9]. Per COVID-19 krizę sukaupti neapibrėžtieji įsipareigojimai labai skiriasi įvairiose valstybėse

narėse (1 langelis). Jeigu palūkanų normos didės, didės ir skolos santykiai. Kita vertus, tam tikri veiksniai mažina fiskalinio tvarumo riziką. Šie veiksniai, be kita ko, yra paskolų terminų ilginimas pastaraisiais metais[10], stabilūs finansavimo šaltiniai, istoriškai mažos skolinimosi išlaidos[11] ir tokios ES iniciatyvos kaip Europos laikinos paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE) ir, dar svarbiau, priemonė „Next Generation EU“ ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP). Be to, didelės valdžios sektoriaus skolos dalys (nuo 15 % iki 30 % daugelyje euro zonos šalių)[12] priklauso Europos centrinių bankų sistemai.

2.4 diagrama. **Euro zona. Išskaidyti skolos santykio duomenys 2021–2022 m. (proc. punktais BVP)**

Pastaba. Sniego kamuolio efektas rodo grynąjį palūkanų normų, infliacijos ir realiojo BVP augimo (t. y. palūkanų normų ir ekonomikos augimo tempo skirtumo) poveikį skolos dinamikai.
Šaltinis: Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

1 langelis. Garantijos 2022 m. biudžeto planų projektuose

Be tiesioginį poveikį biudžetui turinčių priemonių, valstybės narės, reaguodamos į COVID-19 krizę, skyrė didelę likvidumo paramą ekonomikai, daugiausiai viešųjų garantijų forma. Šios priemonės sudarė palankesnes sąlygas bankų sektoriui toliau teikti paskolas ekonomikai ir veiksmingai išlaikyti palankias finansavimo sąlygas visuose ekonomikos sektoriuose, taip pat sušvelnino laikinus likvidumo apribojimus. Kai kurios valstybės narės savo biudžeto planų projektuose pabrėžė tokių priemonių veiksmingumą išsaugant pasitikėjimą ir taip mažinant krizės poveikį užimtumui.

Atsižvelgiant į viruso plitimo valdymo priemonių švelninimą ir su tuo susijusį atsigavimą, tikimasi, kad su COVID-19 krize susijusių viešųjų garantijų panaudojimas jau pasiekė piką, nes daug garantijų sistemų jau nebegalioja arba baigs galioti iki 2021 m. pabaigos. Tai patvirtina biudžeto planų projektuose pateikta informacija: juose dažnai tikimasi, kad neapibrėžtųjų įsipareigojimų lygis 2022 m. pradės mažėti, be kita ko, atsižvelgiant į numatomą ekonomikos atsigavimą. Iš biudžeto

[9] Tam tikrais atvejais vyriausybės, reaguodamos į COVID-19 krizę, suteikė standartines garantijas; įvertintas tokių garantijų poveikis deficitui nuo pat pradžių apskaitomas pagal 2010 m. Europos sąskaitų sistemos (ESS) taisykles. Nors neapibrėžtumas tebėra didelis, tai sušvelnina galimą garantijų poveikį būsimiems deficito rodikliams. Tai ypač pasakytina apie Italiją; šioje šalyje garantijų suma ypač išaugo 2020 m.: kadangi 2020 m. reaguojant į COVID-19 krizę suteiktos garantijos buvo daugiausiai standartinės, nuostoliai, susiję su numatomais būsimais reikalavimais mokėti pagal garantiją (0,7 % BVP), jau buvo įtraukti apskaičiuojant 2020 m. deficitą.

[10] Vidutinis terminas euro zonoje šiuo metu yra 7,9 metų (apskaičiuotas kaip paprastas terminų euro zonos valstybėse narėse vidurkis).

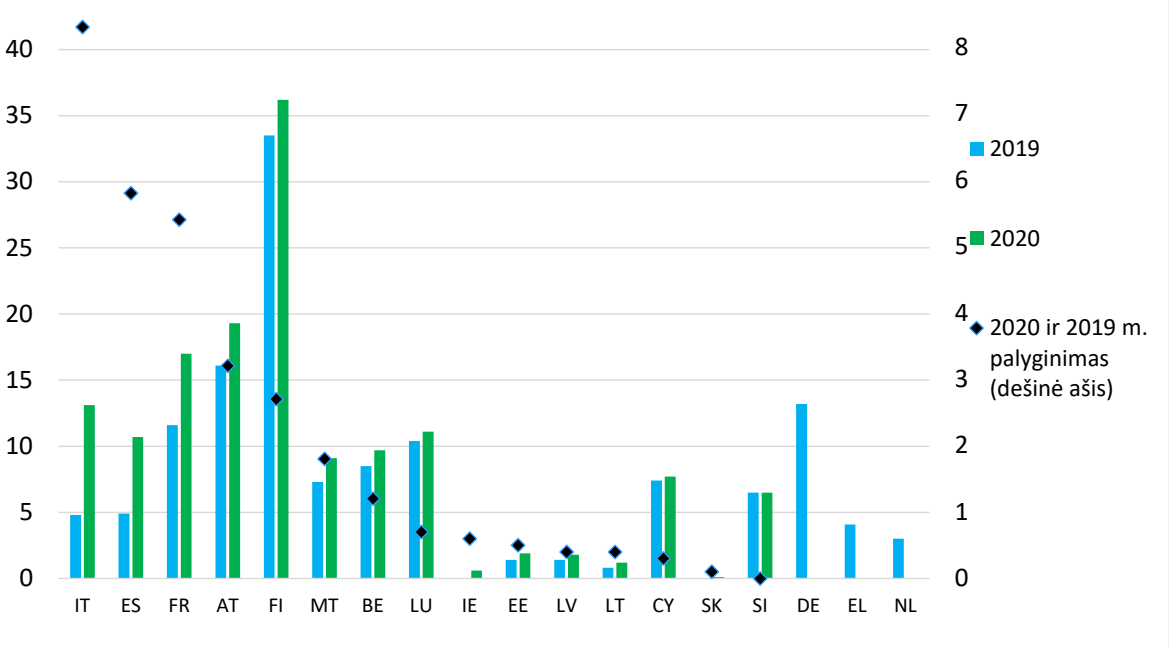
[11] Visos euro zonos numanoma palūkanų norma 2020 m. buvo 1,5 %.

[12] 2020 m. duomenys, šaltinis – valdžios sektoriaus finansų statistika, ECB.

planų projektuose pateiktos informacijos taip pat matyti, kad pagal tam tikras sistemas faktinis panaudojimo mastas, įtraukiamas į faktinius valdžios sektoriaus neapibrėžtuosius įsipareigojimus, išliko nedidelis, palyginti su iš pradžių paskelbtu didžiausiu dydžiu.

Remiantis turimais duomenimis, daugeliu atvejų vyriausybės garantijų lygis iki šiol padidėjo vidutiniškai (žr. B1.1 diagramą) ir apskritai buvo žemesnis nei per didžiąją finansų krizę. Verta paminėti, kad vien tik garantijų, kuriomis buvo pasinaudota, suma nekoreliuoja su jų pareikalavimo galimybe, nes tai lemia kiti aspektai, visų pirma įmonių, kurioms suteiktos garantijos, mokumas.

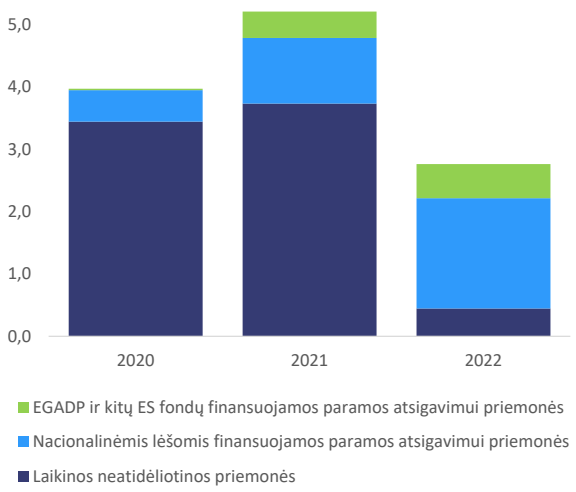
B1.1 diagrama. Euro zona. Vyriausybės garantijos 2019 ir 2020 m. (% BVP)

Šaltinis: Eurostatas (gov_10dd_guar and gov_cl_guar); nėra 2020 m. Graikijos, Nyderlandų ir Vokietijos duomenų.

Valstybės narės, reaguodamos į prastėjančią pandemijos eigą 2021 m. pradžioje, išlaikė didelės apimties fiskalines priemones. Remiantis Komisijos vertinimais, laikinų neatidėliotinų priemonių[13] vertė 2020 m. buvo 3,4 % BVP ir jos sudarė maždaug 85 % visų diskrecinių fiskalinių priemonių, kurių imtasi tais metais (2.5 diagrama). Kitos (laikinos arba nuolatinės) bendresnio pobūdžio priemonės, kuriomis remiamas ekonomikos atsigavimas, kaip antai papildomi viešieji darbai arba netiesioginių mokesčių sumažinimas, 2020 m. sudarė 0,5 % BVP[14]. 2021 m. laikinų neatidėliotinų priemonių kaina turėtų padidėti iki 3,7 % BVP. Laikinų neatidėliotinų priemonių padidėjimas daugiausiai susijęs su priimtomis naujomis arba pratęstomis priemonėmis reaguojant į naujų ekonominės veiklos apribojimų poreikį pirmoje metų pusėje. Prognozuojama, kad paramos atsigavimui priemonių (finansuojamų ir iš nacionalinių, ir iš ES šaltinių) kaina 2021 m. padidės iki 1,5 % BVP, įskaitant ES finansuojamas priemones, kurios sudaro 0,4 % BVP.

2.5 diagrama. **Euro zona. Laikinos neatidėliotinos priemonės ir paramos atsigavimui priemonės 2020–2022 m. (% BVP)**

Pastaba. Diagramoje parodyta nuo 2020 m. priimtų priemonių kaina 2022 m. Laikinų neatidėliotinų priemonių apibrėžtis pateikta 2 langelyje. Paramos atsigavimui priemonių apibrėžtis pateikta 12 išnašoje.
Šaltiniai: 2022 m. biudžeto planų projektai ir Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

Numatoma, kad laikinos neatidėliotinos priemonės 2022 m. bus daugiausiai laipsniškai panaikintos, nes valstybės narės pereina prie priemonių atsigavimui palaikyti. Pagal Komisijos prognozę 2022 m. laikinos neatidėliotinos priemonės sudarytų mažiau nei 0,5 % BVP, o paramos atsigavimui priemonės – 2,3 % BVP. Tos paramos atsigavimui priemonės sudarytų maždaug 85 % visų diskrecinių fiskalinių priemonių 2022 m.– atvirkščiai nei 2020 m. Tai patvirtina, kad iš tiesų pereinama prie paramos atsigavimui. Vis didesnė tos paramos atsigavimui dalis yra susijusi su priemonėmis, finansuojamomis ES lėšomis, visų pirma EGADP dotacijomis: jomis 2022 m. bus finansuojama 24 % visos paramos atsigavimui priemonių sumos, arba 0,5 % BVP. Tačiau kai kurių neatidėliotinų priemonių galiojimas gali būti pratęstas, jeigu pandeminė situacija prastėtų. Be to, valstybės narės gali priimti arba

[13] Neatidėliotinos priemonės išskiriamos dėl to, kad jų taikymo tinkamumas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant ne į ekonomikos būklę, bet į visuomenės sveikatos būklę ir su tuo susijusius apribojimus. Laikinų neatidėliotinų priemonių apibrėžtis pateikta 2 langelyje.

[14] Paramos atsigavimui priemonės yra fiskalinės priemonės, pradėtos taikyti 2020 m. kovo mėn., siekiant užtikrinti tvarų atsigavimą po COVID-19 pandemijos. Priemonės gali būti laikinos arba nuolatinės; kai kurios gali būti finansuojamos EGADP dotacijomis. Jeigu tos priemonės daro poveikį biudžeto balansui po 2022 m., laikoma, kad jos yra nuolatinės. Tos priemonės gali būti viešosios investicijos, kapitalo pervedimai, einamųjų išlaidų ar pajamų priemonės (mokesčių sumažinimas). Dėl fiskalinių paramos priemonių sudėties valstybės narės turėtų vadovautis birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kad užtikrintų tvarų ir ilgalaikį atsigavimą.

pratęsti priemones, skirtas pastarojo meto staigaus energijos kainų šuolio ekonominiam ir socialiniam poveikiui sumažinti.

EGADP finansuojamų išlaidų tendencijos

Komisijos 2021 m. rudens prognozėje ir 2022 m. biudžeto planų projektuose prognozuojama, kad EGADP dotacijos (negrąžintina finansinė parama) bus naudojamos laikotarpio pradžioje ir dauguma dotacijų bus nukreiptos privačiosioms ir viešosioms investicijoms finansuoti[15].

Pagal EGADP valstybėms narėms dotacijų ir paskolų forma teikiama finansinė parama investicijoms ir reformoms finansuoti. Šiame skirsnyje nagrinėjamos tik su EGADP dotacijomis susijusios tendencijos, nes tos dotacijos yra balansiniai (*above the line*) biudžeto straipsniai. Priešingai, EGADP paskolos yra nebalansiniai (*below the line*) finansavimo straipsniai, kaip ir kitos paskolos, dėl kurių valstybė sutartis sudaro tarptautinėse finansų rinkose savo poreikiams finansuoti[16]. Remiantis Komisijos 2021 m. rudens prognoze, EGADP dotacijomis finansuojamos išlaidos planuojamos laikotarpio pradžioje: 42 % visos euro zonos valstybėms narėms skirtos EGADP dotacijų sumos numatoma išleisti iki 2022 m. pabaigos, kai bus priimtas sprendimas išmokėti lėšas atsižvelgiant į pasiektas tarpines ir siektinas reikšmes, ir maždaug 67 % iki 2023 m. pabaigos. Apskaičiuota, kad BVP dalimi išreikštos 2022 m. EGADP finansuojamos išlaidos sudarys daugiau nei 0,5 % BVP, o 2023 m. – 0,5 %. Panašus išlaidų profilis matyti ir biudžeto planų projektuose: maždaug 44 % visos euro zonos valstybėms narėms skirtos EGADP dotacijų sumos numatoma išleisti iki 2022 m. pabaigos, kai

2.6 diagrama. **EGADP dotacijomis finansuojamos išlaidos 2020–2022 m. (visų išlaidų %)**

Šaltinis: Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

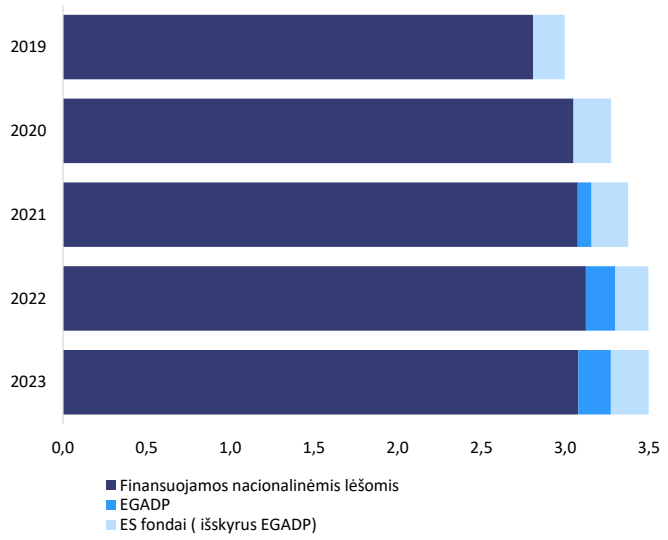
[15] Šiame komunikate ir nuomonėse dėl biudžeto planų projektų taikoma nacionalinių sąskaitų investicijų apibrėžtis, o EGADP naudojama platesnė investicijų koncepcija. EGADP reglamente investicijos apibrėžiamos kaip kapitalo formavimas tokiose srityse kaip pagrindinis, žmogiškasis ir gamtinis kapitalas. Tai taip pat apimtų, pavyzdžiui, nematerialųjį turtą, kaip antai duomenis, intelektinę nuosavybę ir įgūdžius. Pagrindinis kapitalas iš esmės atitinka nacionalinėse sąskaitose vartojamą sąvoką „bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas“ (pvz., infrastruktūra, pastatai, tačiau taip pat tam tikras nematerialusis turtas, kaip antai moksliniai tyrimai ir plėtra, patentai ar programinė įranga). Žmogiškasis kapitalas kaupiamas skiriant lėšas sveikatos priežiūrai, socialinei apsaugai, švietimui, mokymui ir įgūdžių ugdymui ir kt. Gamtinis kapitalas stiprinamas veiksmais, kuriais siekiama didinti atsinaujinančiųjų gamtos išteklių dalį, saugoti ar atkurti aplinką (pvz., mažinti išmetamą teršalų kiekį, rekultivuoti žemę, atkurti miškus) arba švelninti klimato kaitą ir (arba) prie jos prisitaikyti.

[16] Kitaip nei EGADP paskolomis finansuojamos išlaidos, EGADP dotacijomis finansuojamos išlaidos kompensuojamos atitinkamomis pajamomis, todėl nėra tiesiogiai matomos valdžios sektoriaus balanse.

bus priimtas sprendimas išmokėti lėšas atsižvelgiant į pasiektas tarpines ir siektinas reikšmes, ir maždaug 65 % iki 2023 m. pabaigos. Patvirtinus pirmuosius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, lėšos pagal EGADP valstybėms narėms pradėtos išmokėti 2021 m. vasarą išankstinio finansavimo forma (iki šiol išmokėta daugiau nei 34 mlrd. EUR EGADP dotacijų). Apskaičiuota, kad euro zonos valstybės narės 2021 m. išleido maždaug 17 % visos EGADP dotacijų sumos – tai maždaug 0,4 % euro zonos BVP. Remiantis Komisijos 2021 m. rudens prognoze, maždaug 72 % EGADP dotacijų 2020–2022 m. laikotarpiu bus skirtos tiek viešosioms, tiek privačiosioms investicijoms remti (apie 47 % būtų remiamos privačiosios investicijos pasinaudojant kapitalo pervedimais, o apie 25 % būtų finansuojamos viešosios investicijos pasinaudojant bendrojo pagrindinio kapitalo formavimu). Likusi EGADP dotacijų dalis būtų skirta einamosioms išlaidoms (apie 27 %) ir mokesčių sumažinimui (apie 1 %), kuriais valstybės narės naudojasi siekdamos finansuoti kitas priemones, kurių paskirtis – remti atsigavimą, didinti atsparumą ir skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Panašios tendencijos matyti iš valstybių narių biudžeto planų projektų: apie 74 % EGADP dotacijų 2020–2022 m. laikotarpiu bus nukreiptos investicijų išlaidoms finansuoti, beveik vienodą dalį skiriant viešosioms investicijoms (apie 38 %) ir privačiosioms investicijoms (apie 36 %). Numatoma, kad likusi dotacijų dalis daugiausiai bus skirta einamosioms išlaidoms (apie 25 %) ir mokesčių sumažinimui (apie 1 %), kuriais valstybės narės naudojasi siekdamos finansuoti kitas priemones, kurių paskirtis – remti atsigavimą, didinti atsparumą ir skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.

Numatomą viešųjų investicijų kaip BVP dalies padidėjimą skatina tiek ES, tiek nacionaliniai finansavimo šaltiniai. Komisijos 2021 m. rudens prognozėje numatoma, kad dėl didesnio finansavimo iš ES ir nacionalinių šaltinių euro zonos bendras viešųjų investicijų ir BVP santykis padidės nuo 2,8 % 2019 m. iki maždaug 3,2 % 2022 m. Reikšminga didesnio ES finansavimo dalis yra EGADP dotacijos. Kartu numatoma, kad 2022 m. bus išlaikytos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos, nes visos valstybės narės turėtų išlaikyti bent tokio pat lygio nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų dalį, išreikštą BVP, kokia buvo 2021 m.

2.7 diagrama. **Viešosios investicijos euro zonoje 2019–2023 m. (% BVP)**

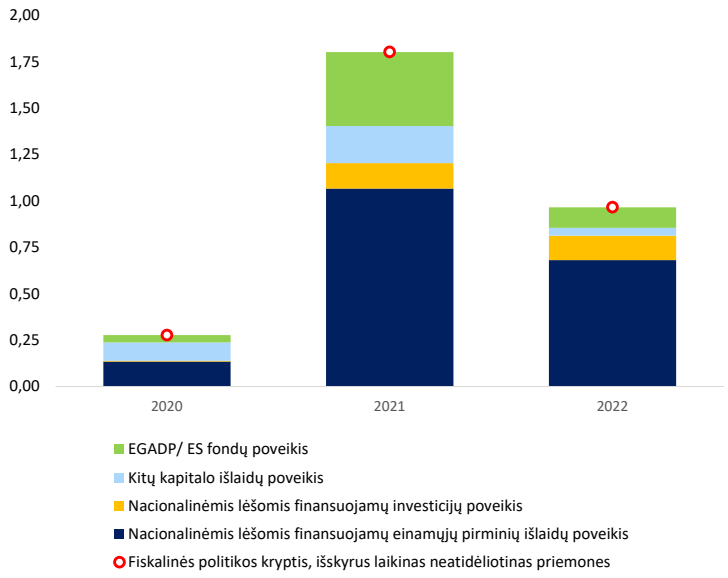
Šaltinis: Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

Euro zonos fiskalinės politikos krypties vertinimas

2020–2022 m. fiskalinės politikos krypties rodiklis buvo pakoreguotas siekiant atsižvelgti į specialias pandemijos nulemtas aplinkybes. Fiskalinės politikos kryptimi matuojama trumpalaikė diskrecinės fiskalinės politikos paskata ekonomikai. Vadovaujantis pavasarį taikytu metodu[17], šiame komunikate fiskalinės politikos kryptis apskaičiuojama vertinant metinį grynųjų išlaidų padidėjimą, palyginti su 10 metų potencialiu augimu (daugiau informacijos pateikiama statistinio priedo langelyje „Vertinant 2022 m. biudžeto planų projektus naudojami rodikliai“). Vadovaujantis Tarybos rekomendacijomis dėl 2021 m. stabilumo programų, grynosios bendrosios išlaidos, naudotos bendrai fiskalinei krypčiai apskaičiuoti, buvo pakoreguotos įtraukiant EGADP dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuotas išlaidas ir neįtraukiant su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinų priemonių (išsami šių pokyčių apžvalga pateikiama 2 langelyje). Be ES finansuojamų išlaidų indėlio, šiame komunikate nurodomas įvairių nacionalinėmis lėšomis finansuojamų bendrųjų išlaidų poveikis bendrai fiskalinės politikos krypčiai: i) investicijų; ii) kitų kapitalo išlaidų ir iii) pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones).

Bendra euro zonos fiskalinės politikos kryptis 2021 m. išliks skatinamoji. Apskaičiuota, kad 2020 m. fiskalinės politikos kryptis buvo šiek tiek skatinamojo pobūdžio (¼ % BVP)[18], nes izoliavimo priemonės, reikalingos pandemijos plitimui apriboti, paveikė vyriausybių galimybes skirti lėšas įprastai veiklai. Numatoma, kad 2021 m. fiskalinis skatinimas bus didelės apimties (1¾ % BVP) ir jį daugiausiai lems nacionalinėmis lėšomis finansuojamos grynosios einamosios pirminės išlaidos: jų skatinamasis poveikis turėtų sudaryti kiek daugiau nei 1 % BVP. Kiti teigiamo poveikio veiksniai – viešosios investicijos ir kitos kapitalo išlaidos, finansuojamos

2.8 diagrama. **Euro zona. Fiskalinės politikos kryptis 2020–2022 m. (% BVP)**

Pastaba. Diagramoje parodyta diskrecinė fiskalinė paskata, pakoreguota atsižvelgiant į specialias COVID-19 pandemijos aplinkybes.
Šaltinis: Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

[17] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „Ekonominės politikos koordinavimas 2021 m.: COVID-19 įveikimas, atsigavimo rėmimas ir ekonomikos modernizavimas“, 2021 m. birželio 2 d. Žr. nuorodą: com-2021-500_en.pdf (europa.eu)

[18] COVID-19 pandemija kelia konkrečių iššūkių atliekant pagrindinės fiskalinės būklės vertinimą, visų pirma tai poreikis atsižvelgti į laikinų neatidėliotinų priemonių laipsnišką panaikinimą. Visų pirma laikinų didelės apimties neatidėliotinų priemonių įgyvendinimas ir vėlesnis laipsniškas panaikinimas 2022 m. apsunkina pagrindinių fiskalinių pokyčių vertinimą. Laipsniškas šių priemonių panaikinimas neturėtų būti laikomas stabdomąja fiskaline politika, kai ekonominės veiklos ir dirbtų valandų lygis vėl tampa įprastas. Jų neįtraukiant į analizę bus galima išvengti klaidinančių išvadų dėl paramos paklausai raidos nuo pandemijos pradžios. Nuoseklumo ir palyginimo tikslais 2020 m. fiskalinės politikos krypties rodiklis taip pat pakoreguotas siekiant neįtraukti laikinų neatidėliotinų priemonių, kurių imtasi reaguojant į COVID-19 krizę. Atsižvelgiant į tai, kad 2020 m. didžiausią

tiek iš nacionalinių biudžetų, tiek iš ES biudžeto. Didelis beveik ½ % BVP skatinamasis poveikis iš ES biudžeto daugiausiai rodo valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą.

Numatoma, kad 2022 m. euro zonos fiskalinės politikos kryptis liks remiamojo pobūdžio, siekiant palaikyti atsigavimą. Ekonomikos atsigavimui įsibėgėjant, euro zonos valstybės narės įgyvendindamos politiką turėtų nuo laikinų neatidėliotinos paramos priemonių (didžioji jų dalis turėtų baigti galioti 2022 m.) pereiti prie paramos atsigavimui priemonių, kurios yra būtinos gamybos apimties nuostoliams sumažinti ir mūsų šalių ekonomikos žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai skatinti. Remiantis Komisijos 2021 m. rudens prognoze, į kurią įtraukti 2022 m. biudžeto planų projektai, 2022 m. numatoma beveik 1 % BVP skatinamoji fiskalinė politika.

ES finansuojamomis išlaidomis ir nacionalinėmis lėšomis finansuojamomis kapitalo išlaidomis ir toliau bus remiamas atsigavimas ir potencialus augimas 2022 m., o bendros papildomos išlaidos sudarys ¼ % BVP (ES finansuojamų išlaidų dalis – 0,1 % BVP). Sparčiau įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, numatoma, kad 2022 m. ES finansuojamos išlaidos toliau didės ir prisidės prie skatinamosios fiskalinės politikos krypties. Taip pat numatoma, kad kitais metais didės nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos. Numatoma fiskalinė parama viešosioms ir privačiosioms investicijoms finansuoti turės teigiamą poveikį potencialiam augimui, taigi ir fiskaliniam tvarumui.

Didelė fiskalinės paramos dalis 2022 m. yra skirta didesnėms nacionalinėmis lėšomis finansuojamoms einamosios išlaidoms arba mažesnėms mokestinėms pajamoms finansuoti (¾ % BVP). Tam tikrais atvejais šios projekcijos reiškia didelį poveikį pagrindinei fiskalinei būklei, taip pat ir kai kuriose didelę skolą turinčiose valstybėse narėse.

Nors bendra euro zonos fiskalinės politikos kryptis 2022 m. yra remiamojo pobūdžio, jos sudėtį būtų galima tobulinti. 2021 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose valstybėms narėms, remiantis jų valstybės skolos lygiu, rekomenduota įgyvendinti skirtingų rūšių fiskalines strategijas. Mažą skolą turinčios valstybės narės turėtų laikytis remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties, įskaitant EGADP teikiamą paskatą. Didelę skolą turinčios valstybės narės turėtų pasinaudoti EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti ir kartu vykdyti apdairią fiskalinę politiką. Valstybės narės turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Be to, didelę skolą turinčiose valstybėse narėse reikėtų kontroliuoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą ir jį riboti. Kaip parodyta toliau pateiktame III skirsnyje, visos valstybės narės laikosi rekomendacijų pasinaudoti EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti ir išlaikyti arba iš esmės išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Tačiau keliose valstybėse narėse, įskaitant tam tikras valstybes nares, kurioms kyla didelė skolos tvarumo rizika, 2022 m. numatomas tolesnis nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų didėjimas, viršijantis potencialų augimą. Šios numatomo einamųjų išlaidų didėjimo, viršijančio potencialų augimą, tendencijos 2020 ir 2021 m. yra panašios ir rodo didėjantį nuolatinių einamųjų išlaidų arba nefinansuojamo mokesčių sumažinimo svorį. Todėl 2022 m. fiskalinės politikos krypties sudėtį būtų galima

fiskalinės paskatos dalį suteikė šios laikinos neatidėliotinos priemonės, pakoreguotas šioje pastaboje naudojamas rodiklis 2020 m. rodo šiek tiek skatinamąją fiskalinės politikos kryptį. Įtraukus laikinas neatidėliotinas priemones, euro zonos fiskalinės politikos kryptis būtų skatinamoji (3¾ % 2020 m. ir 2,0 % 2021 m.), o 2022 m. – stabdomoji (2,0 %).

pagerinti, kuo labiau nukreipiant fiskalinę paramą į investicijas. Šie elementai paskatintų investicijas ir leistų padidinti vidutinio laikotarpio fiskalinį tvarumą. Be to, einamųjų išlaidų apribojimas didelę skolą turinčiose valstybėse narėse padės vykdyti apdairią fiskalinę politiką, kaip rekomendavo Taryba.

2 langelis. Fiskalinės politikos krypties rodikliai, naudojami per COVID-19 pandemiją

Paprastai fiskalinės politikos kryptis rodo trumpalaikį diskrecinės fiskalinės politikos poveikį ekonomikai ir yra apibrėžiama kaip valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Tačiau, atsižvelgiant į dėl COVID-19 pandemijos susidariusias išskirtines aplinkybes, didelius pervedimus iš ES biudžeto (kaip antai EGADP ar kitas ES dotacijas) ir didelį gamybos apimties atotrūkio įverčius gaubiantį neapibrėžtumą, laikoma, kad dabartinėmis aplinkybėmis įprastiniai rodikliai, tokie kaip struktūrinio biudžeto balanso pokytis arba išlaidų kriterijus, nėra tinkami fiskalinės politikos krypčiai įvertinti.

Visų pirma, struktūrinio biudžeto balanso pokytis neapima ES teikiamos papildomos fiskalinės paskatos, nes susijusios nacionalinės išlaidos tiksliai kompensuojamos atitinkamomis iš ES gautomis pajamomis. Todėl ekonomikai gali būti suteikta didelė paskata iš ES, kurios nominaliajame ar struktūriniame balanse nematyti. Panašiai, apskaičiuojant išlaidų kriterijų ES finansuojamų išlaidų poveikis neįtraukiamas, todėl šis kriterijus neapima ir bendros fiskalinės politikos krypties.

Be to, nuo 2020 m. valdžios sektoriaus balansams didelį poveikį turėjo su krize susijusių laikinų neatidėliotinų priemonių įvedimas ir vėlesnis laipsniškas panaikinimas. Tokiomis priemonėmis paprastai siekiama remti sveikatos priežiūros sistemas ir kompensuoti darbuotojams ir įmonėms dėl pandemijos prarastas pajamas. Jos pačios savaime yra laikinos ir nustoja galioti 2023 m. arba anksčiau, tačiau jų poveikis priklauso nuo sveikatos padėties raidos. Nors šios priemonės buvo naudingos pradiniu krizės etapu, tikėtina, kad jos bus ne tokios veiksmingos remiant atsigavimą, kai su sveikata susijusi ekstremalioji situacija palaipsniui stabilizuosis.

Dėl tų priežasčių Komisija naudoja fiskalinės politikos krypties matą, grindžiamą pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) pokyčiu, palyginti su 10 metų vidutiniu potencialiu BVP augimu. Bendrosios išlaidos apima nacionalinėmis lėšomis finansuojamas išlaidas, taip pat EGADP ir kitomis ES dotacijomis finansuojamas išlaidas, todėl jomis įvertinama tiek nacionalinio, tiek ES biudžeto teikiama paskata. Tačiau, atsižvelgiant į išskirtines aplinkybes, susidariusias dėl COVID-19 pandemijos poveikio, jos neapima su krize susijusių laikinų neatidėliotinų priemonių poveikio. Todėl grynųjų pirminių išlaidų (kaip apibrėžta pirmiau) pokyčio ir 10 metų vidutinio potencialaus BVP augimo skirtumas gali būti interpretuojamas kaip bendros fiskalinės politikos krypties matas.

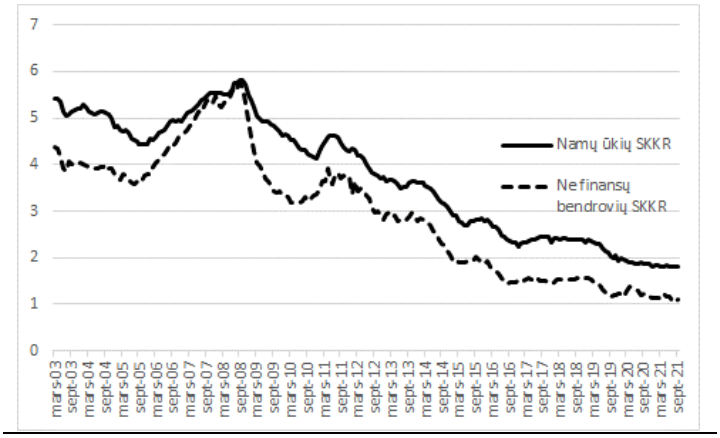
Vadovaujantis 2021 m. birželio 2 d. Tarybos rekomendacijomis, Komisijos vertinime ypatingas dėmesys taip pat skiriamas atskirų bendros fiskalinės politikos krypties subkomponentų, visų pirma EGADP dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamų išlaidų, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų ir nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų, raidai.

Pinigų politikos kryptis

ECB skatinamoji pinigų politikos kryptis nuo pandemijos pradžios visoje euro zonoje padėjo išlaikyti palankias finansavimo sąlygas. Nors ilgalaikės rinkos palūkanų normos nuo

rugsėjo mėn. didėja, euro zonos įmonių ir namų ūkių sudėtinis kredito išlaidų rodiklis (CCCI)[19] iki šiol tebėra istoriškai mažas (2.9 diagrama). Išlaikydamos palankias finansavimo sąlygas ECB pinigų politikos priemonės[20] per pandemiją taip pat prisidėjo prie veiksmingesnio fiskalinės paskatos poveikio perdavimo visai euro zonos ekonomikai. Kartu prie ECB pinigų politikos poveikio perdavimo taip pat prisidėjo remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptis. Šis didelis fiskalinės politikos ir pinigų politikos papildomumas euro zonoje sudarė sąlygas abiejų rūšių politikos priemones įgyvendinti kartu ir jomis veiksmingai sumažinti pandemijos žalą ekonomikai. Žvelgiant į ateitį, finansavimo sąlygos ir toliau turėtų būti palankios: teorinės rinkos išankstinių sandorių palūkanų normos rodo tik labai laipsnišką tiek trumpalaikių, tiek ilgalaikių palūkanų normų augimą 2022 m. Paskutiniame spalio mėn. vykusiame pinigų politikos posėdyje ECB valdančioji taryba nusprendė, kad dabartinės ECB pinigų politikos priemonės tebėra labai svarbios siekiant padėti nukreipti ekonomiką tvaraus atsigavimo link ir, galiausiai, užtikrinti, kad infliacija vidutiniu laikotarpiu atitiktų 2 % tikslą.

2.9 diagrama. **Euro zonos ne finansų bendrovių ir namų ūkių sudėtiniai kredito kainos rodikliai (SKKR)**

Šaltinis: ECB, „Bloomberg“, „Datastream“, Ekonomikos ir finansų reikalų GD skaičiavimai.

ECB valdančioji taryba taip pat manė, kad pinigų politiką ir toliau turėtų papildyti tikslinė ir koordinuota fiskalinė parama.

[19] Sudėtinis kredito kainos rodiklis (SKKR) yra euro zonos įmonių sektoriaus ir namų ūkių finansavimo skolintomis lėšomis išlaidų sintetinis matas. Ne finansų bendrovių SKKR apima ir bankų, ir finansų rinkų (t. y. obligacijomis) teikiamo kredito išlaidas. Namų ūkių SKKR apima namų ūkiams teikiamų trijų rūšių banko paskolų, t. y. skirtų vartojimo, būsto įsigijimo ir kitiems tikslams, išlaidas.

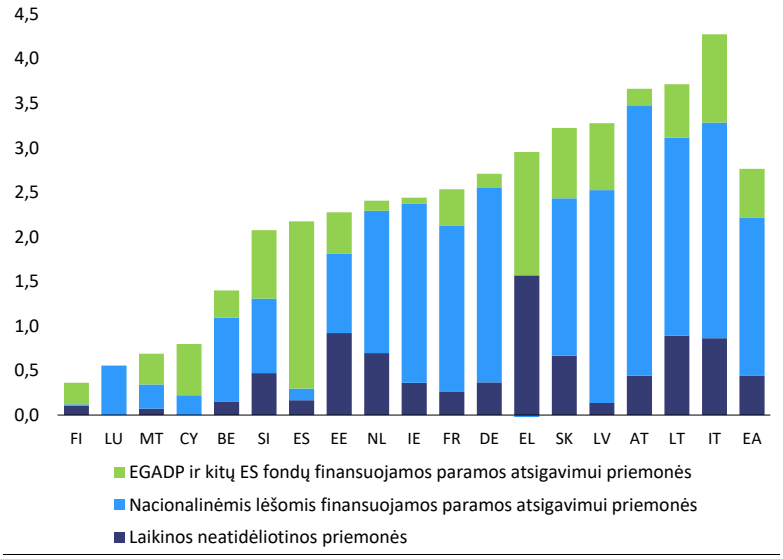
[20] Neigiamam COVID-19 pandemijos poveikiui ekonomikai sušvelninti ECB taikė įvairias skatinamąsias pinigų politikos priemones. Tarp šių priemonių – didelio masto papildomas turto pirkimas pagal turto pirkimo programą ir visų pirma pagal specialiąją pandeminę pirkimo programą, didelė likvidumo parama euro zonos bankams labai palankiomis sąlygomis, visų pirma pagal trečią tikslinių ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų seriją (TITRO III), ir užtikrinimo priemonių reikalavimų sušvelninimas likvidumo didinimo operacijose su euro zonos bankais.

III. Biudžeto planų projektų apžvalga

Fiskalinis atsakas į COVID-19 pandemiją visose valstybėse narėse: nuo ekstremaliosios situacijos link atsigavimo

Tikimasi, kad 2022 m. dauguma šalių laipsniškai panaikins laikinas neatidėliotinas priemones ir pereis prie paramos atsigavimui (3.1 diagrama). Numatoma, kad 2022 m. Austrijoje, Italijoje ir Latvijoje paramos atsigavimui priemonių išlaidos, iš dalies finansuojamos EGADP ir kitų ES fondų lėšomis, viršys 3 % BVP, o dar septyniose valstybėse narėse bus didesnės nei 2 %. Numatoma, kad keturios valstybės narės bent 1 % BVP paramos atsigavimui priemonių finansuos ES lėšomis. Didžiausios laikinų neatidėliotinų priemonių išlaidos 2022 m. prognozuojamos Estijoje, Graikijoje, Italijoje, Lietuvoje, Nyderlanduose ir Slovakijoje. Numatoma, kad paskutinės laikinos neatidėliotinos paramos priemonės bus panaikintos 2023 m.

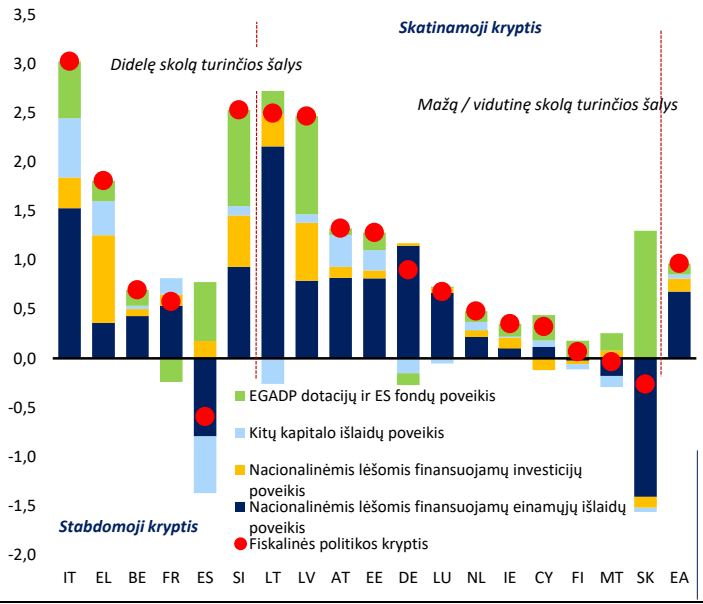
3.1 diagrama. **Laikinos neatidėliotinos priemonės ir paramos atsigavimui priemonės 2022 m. (% BVP)**

Pastaba. Diagramoje parodyta nuo 2020 m. priimtų priemonių kaina 2022 m. Laikinų neatidėliotinų priemonių apibrėžtis pateikta 2 langelyje. Paramos atsigavimui priemonių apibrėžtis pateikta 12 išnašoje.
Šaltinis: Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

Numatoma, kad 2022 m. fiskalinės politikos kryptis beveik visose valstybėse narėse išliks remiamojo pobūdžio (3.2 diagrama). Remiantis Komisijos 2021 m. rudens prognoze, 17 valstybių narių fiskalinės politikos kryptis bus neutrali arba remiamojo pobūdžio, tam tikrais atvejais aukšto lygio, numatant 1 % BVP arba didesnę ekspansiją. Didžioji dauguma valstybių narių, kurių skola maža arba vidutinė, 2022 m. turėtų laikytis remiamojo pobūdžio

3.2 diagrama. ***Euro zonos valstybių narių fiskalinės politikos kryptis 2022 m. (% BVP)***

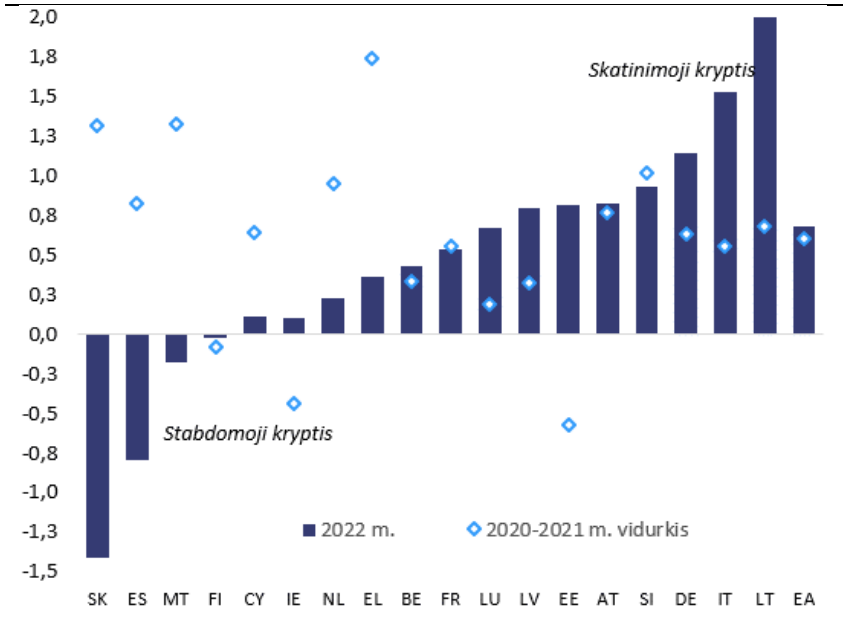

Pastaba. Diagramoje parodyta fiskalinės politikos kryptis ir jos sudedamosios dalys, neįskaitant COVID-19 laikinų neatidėliotinų priemonių, remiantis vien Komisijos prognoze, nes BDP duomenų apie COVID-19 laikinas neatidėliotinas priemones nėra.
Šaltinis: Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

fiskalinės politikos krypties, kaip nurodyta joms pavasarį skirtose rekomendacijose. Vienintelė išimtis yra Slovakija: jai prognozuojama 0,3 % BVP stabdomosios fiskalinės politikos kryptis, tvirto gamybos apimties augimo sąlygomis 2022 m. Maltai prognozuojama neutrali fiskalinės politikos kryptis, daugiausiai atsižvelgiant į labai didelį apskaičiuotą potencialų augimą. Dauguma didelę skolą turinčių valstybių narių planuoja fiskalinį skatinimą (Belgija, Graikija, Italija ir Prancūzija). Didelę skolą turinčioms valstybėms narėms rekomenduota pasinaudoti EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti, ir kartu vykdyti apdairią fiskalinę politiką.

Keliose šalyse numatoma remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptis atspindi didesnes nacionalinėmis lėšomis finansuojamas einamąsias išlaidas ar mokesčių sumažinimą, o maždaug trečdalyje valstybių narių – didesnes investicijas (3.2 diagrama). Numatoma, kad 2022 m. daugelyje valstybių narių nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimas (atėmus naujas pajamų priemones) viršys vidutinio laikotarpio potencialų augimą, o tai rodo teigiamą poveikį bendrai fiskalinei krypčiai (2 langelyje pateikiama išsami fiskalinės krypties rodiklių apžvalga). Iš tikrųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamos einamosios išlaidos turėtų būti dešimties valstybių narių pagrindinis remiamojo pobūdžio fiskalinės krypties veiksnys. Numatoma, kad tik Ispanijoje, Maltoje ir Slovakijoje nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos turės stabdomąjį poveikį fiskalinės politikos krypčiai, nes nelaikinos einamosios išlaidos po 2020–2021 m. užregistruoto reikšmingo padidėjimo turėtų sumažėti (3.3 diagrama). Numatoma, kad 2022 m. Airijoje, Graikijoje, Latvijoje ir Slovėnijoje tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamos investicijos skatins remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptį (3.2 diagrama).

3.3 diagrama **Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimas, 2020–2021 m. vidurkis ir 2022 m. (% BVP; viršijantis vidutinio laikotarpio potencialų augimą)**

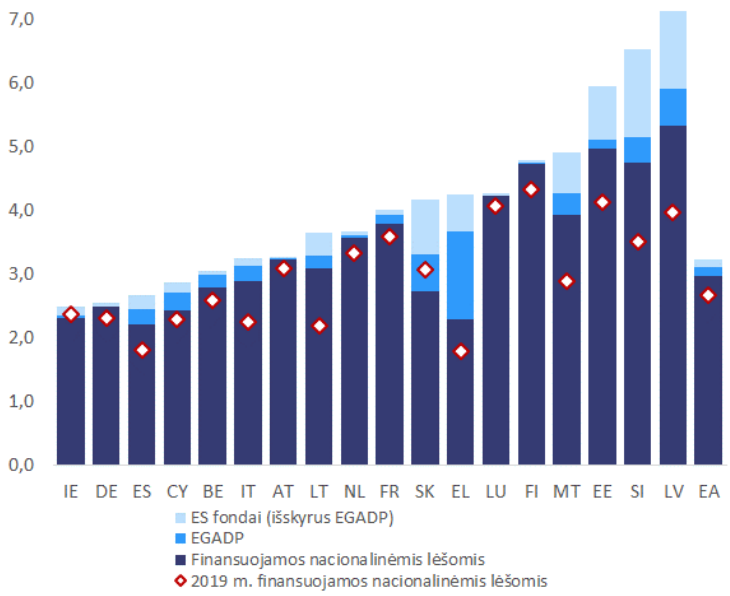
Pastaba. Šios bendrosios išlaidos apibrėžiamos pagal pirminius rodiklius ir neįskaitant diskrecinių pajamų. Laikinos neatidėliotinos priemonės neįtrauktos.
Šaltinis: Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

Visose valstybėse narėse nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimas 2022 m. viršija vidutinio laikotarpio potencialų augimą, išskyrus Ispaniją, Maltą ir Slovakiją (3.3 diagrama). Italijoje nacionalinėmis lėšomis finansuojamų išlaidų padidėjimo poveikis pagrindinei fiskalinei būklei siekia 1,5% BVP. Italijos skolos lygis yra aukštas, todėl jai rekomenduota riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą ir pasinaudoti EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti, kartu vykdant apdairią fiskalinę politiką. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų

išlaidų padidėjimo poveikis pagrindinei fiskalinei būklei sudaro 0,8 % BVP Latvijoje ir 2,2 % BVP Lietuvoje. Latvijai ir Lietuvai, kurios abi turi mažą arba vidutinę skolą, rekomenduota kontroliuoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą.

Numatoma, kad 2022 m. visos valstybės narės išlaikys arba iš esmės išlaikys savo nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas (3.4 diagrama). Remiantis Komisijos 2021 m. rudens prognoze, Airijoje, Austrijoje, Belgijoje, Estijoje, Graikijoje, Italijoje, Ispanijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Maltoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje ir Slovėnijoje nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų augimas viršija potencialų augimą ir prisideda prie remiamojo pobūdžio fiskalinės krypties. Jis iš esmės atitinka potencialų augimą Kipre, Liuksemburge, Slovakijoje, Suomijoje ir Vokietijoje – šiose šalyse nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos lieka iš esmės stabilios.

3.4 diagrama **Viešosios investicijos 2019–2022 m. (% BVP)**

Pastaba. Nyderlandai į savo biudžeto plano projektą neįtraukė jokių EGADP projekcijų, nes ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano šalis nepateikė. [Dėl Nyderlandų Komisijos 2021 m. rudens prognozėje daryta prielaida, kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas bus pateiktas 2022 m., ir atlikta EGADP sumų tiesinė ekstrapoliacija.]

Šaltinis: Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

EGADP finansuojamos išlaidos

Dauguma valstybių narių savo 2022 m. biudžeto planų projektuose nurodė EGADP finansuojamas priemones[21]. Daug valstybių narių taip pat pranešė apie EGADP finansuojamas priemones po 2022 m., nors tai buvo neprivaloma. Airija ir Lietuva nepateikė visų EGADP lėšomis finansuojamų kapitalo išlaidų suskirstymo. Be to, Nyderlandai į savo biudžeto plano projektą neįtraukė jokio EGADP poveikio, nes ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano šalis nepateikė.

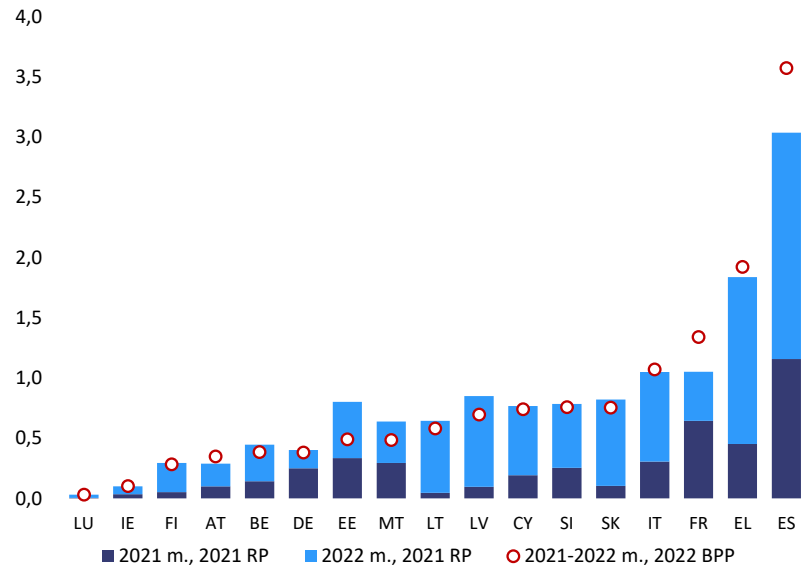
2020–2022 m. euro zonos valstybių narių EGADP dotacijomis finansuojamų išlaidų profilis tam tikru mastu skiriasi. Remiantis Komisijos 2021 m. rudens prognoze, nedidelis skaičius valstybių narių (Austrija, Italija, Ispanija, Kipras, Liuksemburgas, Malta, Prancūzija

[21] Apskritai, palyginti su 2021 m. stabilumo ir konvergencijos programomis, pateikti duomenys yra išsamesni. Tačiau tam tikroms valstybėms narėms teikiant informaciją vis dar yra problemų, pavyzdžiui, neteisingai taikomos apskaitos taisyklės dėl su EGADP susijusių operacijų arba susumuotos sudedamosios dalys neatitinka bendros sumos.

ir Vokietija) planuoja pasinaudoti EGADP dotacijomis, siekdamos atgaline data finansuoti 2020 m. išlaidas[22]. Numatoma, kad 2021 m. BVP dalimi išreikštos išlaidos, finansuojamos EGADP dotacijomis, daugumoje valstybių narių išliks nedidelės, išskyrus tik Estiją, Graikiją, Ispaniją ir Prancūziją: jau dabar numatoma, kad šiose šalyse BVP išlaidų dalis bus didelė. 2022 m. daugelyje valstybių narių EGADP dotacijomis finansuojamos išlaidos turėtų gerokai padidėti. Visų pirma numatoma, kad Graikijoje ir Ispanijoje jos viršys 1 %, o Italijoje, Latvijoje ir Slovakijoje bus didesnės nei 0,7 %. Kita vertus, numatoma, kad Airijoje, Austrijoje, Liuksemburge ir Vokietijoje jos liks mažesnės nei 0,2 % BVP. Tai atitinka EGADP dotacijų asignavimų dydį ir išmokų mokėjimo terminus, susijusius su planuojamu tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimu.

Didelę skolą turinčios valstybės narės daugumą EGADP dotacijų naudoja papildomoms investicijoms finansuoti, kaip rekomenduota 2021 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose. Remiantis Komisijos 2021 m. rudens prognoze, didelę skolą turinčios valstybės narės (Belgija, Graikija, Italija, Ispanija ir Prancūzija), gavusios Tarybos rekomendaciją pasinaudoti EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti, šios rekomendacijos laikosi. Viena valstybė narė (Graikija) visą savo EGADP dotacijų sumą 2022 m. skyrė viešosioms investicijoms finansuoti. Kitos valstybės narės (Belgija, Italija, Ispanija ir Prancūzija) daugiau

3.5 diagrama **EGADP dotacijomis finansuojamos išlaidos 2021 ir 2022 m. (BVP %)**

Pastaba. Nyderlandai į savo biudžeto plano projektą neįtraukė jokio EGADP poveikio, nes ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano šalis nepateikė. Kad būtų galima palyginti biudžeto planų projektus ir Komisijos 2021 m. rudens prognozę, nurodant duomenis BVP % naudojamos Komisijos 2021 m. rudens prognozėje pateiktos projekcijos. Tam tikrų skirtumų tarp biudžeto planų projektų ir Komisijos 2021 m. rudens prognozės gali būti dėl to, kad biudžeto planų projektuose pateikiami suapvalinti duomenys.
Šaltiniai: valstybių narių 2022 m. biudžeto planų projektai ir Europos Komisijos 2021 m. rudens prognozė.

[22] Remiantis Reglamentu (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma EGADP, priemonės, pradėtos taikyti nuo 2020 m. vasario 1 d., yra tinkamos finansuoti EGADP lėšomis, jei jos atitinka šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Be to, vadovaujantis Eurostato gairėmis, bendroji neutralumo taisyklė, taikoma apskaitant ES dotacijas, 2020 m. patirtoms tinkamoms finansuoti išlaidoms išimties tvarka netaikoma. Atitinkamos pajamos turi būti registruojamos Tarybai patvirtinus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, t. y. dauguma atvejų 2021 m.

nei 60 % savo 2022 m. EGADP dotacijų skyrė privačiosioms ir viešosioms investicijoms finansuoti.

Komisijos atliktas 2022 m. biudžeto planų projektų vertinimas

Komisijos nuomonėse dėl 2022 m. biudžeto planų projektų daugiausia dėmesio skiriama pastarųjų derėjimui su 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacijomis. Taryba rekomendavo mažą skolą turinčioms valstybėms narėms laikytis remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties, įskaitant EGADP teikiamą paskatą. Didelę skolą turinčios valstybės narės turėtų pasinaudoti EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti ir kartu vykdyti apdairią fiskalinę politiką. Visos valstybės narės turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Atsižvelgiant į tai, kad nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą reikėtų kontroliuoti ir jį riboti didelę skolą turinčiose valstybėse narėse, tokia rekomendacija pateikta valstybėms narėms, kurioms šis klausimas aktualus, remiantis Komisijos 2021 m. pavasario prognoze. Tokiu būdu fiskalinėmis priemonėmis bus galima sudaryti sąlygas investicijoms ir kuo labiau padidinti paramą atsigavimui neužbėgant už akių būsimoms fiskalinėms trajektorijoms ir nesukuriant nuolatinės naštos viešiesiems finansams, siekiant išlaikyti apdairią fiskalinę politiką.

Taryba taip pat rekomendavo valstybėms narėms ypatingą dėmesį skirti viešųjų finansų – tiek nacionalinio biudžeto pajamų, tiek išlaidų – sudėčiai. Biudžeto priemonių kokybė turėtų užtikrinti tvarų ir įtraukų atsigavimą. Pirmenybę reikėtų teikti tvarioms ir augimą skatinančioms investicijoms, visų pirma toms, kuriomis remiama žalioji ir skaitmeninė pertvarka. Fiskalinės struktūrinės reformos padės finansuoti viešosios politikos prioritetus ir didinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą, be kita ko, kai aktualu, visų atžvilgiu stiprinant sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų aprėptį, tinkamumą ir tvarumą.

Beveik visos euro zonos valstybės narės savo biudžeto planų projektus pateikė iki spalio 15 d., vadovaudamosi Reglamento (ES) Nr. 473/2013 6 straipsniu. Vienintelė išimtis – Italija, kuri savo planą pateikė spalio 20 d. Prancūzija atnaujintą biudžeto plano projektą pateikė spalio 22 d. Nyderlandų atveju biudžeto plano projektą pateikė kadenciją baigianti vyriausybė. Valdžios institucijos raginamos Komisijai ir Euro grupei pateikti atnaujintą planą, kai tik pradės dirbti naujoji vyriausybė, paprastai likus bent mėnesiui iki planuojamo biudžeto įstatymo projekto priėmimo nacionaliniame parlamente. Dėl Portugalijos pateikto biudžeto plano projekto Komisija nuomonės nepateikė, nes biudžetą per tą laiką atmetė jos parlamentas. Lapkričio 15 d. Komisija nusiuntė raštą ir jame paragino Portugalijos valdžios institucijas Komisijai ir Euro grupei laiku pateikti naują biudžeto plano projektą, kai tik vyriausybė pateiks Portugalijos parlamentui naują 2022 m. valstybės biudžeto įstatymo projektą. Planas turėtų būti pateiktas likus bent mėnesiui iki planuojamo naujojo biudžeto įstatymo projekto priėmimo nacionaliniame parlamente.

Toliau pateikiama Komisijos nuomonių[23], pagrįstų Komisijos 2021 m. rudens prognoze, santrauka.

[23] Šiais metais įprasti tarnybų darbiniai dokumentai, pridedami prie Komisijos nuomonių dėl biudžeto planų projektų, neskelbiami, atsižvelgiant į Tarybos priimtas kokybines rekomendacijas ir nuolatinį nuokrypį nuo įprastų biudžeto reikalavimų pradėjus taikyti Stabilumo ir augimo pakto bendrąją nukrypti leidžiančią išlygą. Prie nuomonių pridedami statistiniai priedai, kuriuose pateikiama valstybių narių planams įvertinti būtina informacija.

Didelę skolą turinčios valstybės narės (Belgija, Graikija, Italija, Ispanija ir Prancūzija)

- Visos valstybės narės naudojasi EGADP papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti, kaip rekomendavo Taryba.
- Kaip rekomendavo Taryba, visos valstybės narės išlaiko nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas.
- Taryba rekomendavo **Italijai** riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Numatoma, kad tai nebus pakankamai užtikrinta, nes nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimas 2022 m. turės didelį poveikį Italijos bendrai remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypčiai. Siekdama padėti vykdyti apdairią fiskalinę politiką, Komisija ragina Italiją sudarant nacionalinį biudžetą imtis būtinų priemonių, kad būtų apribotas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimas.
- **Belgijai**, **Graikijai**, **Italijai**, **Ispanijai** ir **Prancūzijai**, atsižvelgiant į jų valdžios sektoriaus skolos lygį ir didelius tvarumo iššūkius vidutiniu laikotarpiu iki COVID-19 pandemijos protrūkio, imantis remiamojo pobūdžio biudžeto priemonių svarbu išlaikyti apdairią fiskalinę politiką, kad vidutiniu laikotarpiu būtų užtikrintas viešųjų finansų tvarumas.

Mažą arba vidutinę skolą turinčios valstybės narės (Airija, Austrija, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Slovakija, Slovėnija, Suomija ir Vokietija)

- Visos valstybės narės, išskyrus **Slovakiją** ir **Maltą**, laikosi remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties, įskaitant EGADP teikiamą paskatą, kaip rekomendavo Taryba. Slovakija laikosi stabdomosios fiskalinės politikos krypties didelio gamybos apimties augimo ir atsirandančių pajėgumo suvaržymų sąlygomis. Maltos neutrali fiskalinės politikos kryptis iš esmės atspindi labai didelį apskaičiuotą potencialų augimą, esant kaip niekad didelėms viešosioms investicijoms. Tai iš esmės atitinka Tarybos rekomendaciją.
- Visos valstybės narės planuoja pasinaudoti EGADP, siekdamos remti ekonomikos atsigavimą, tačiau Nyderlandai savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano dar nepateikė.
- Kaip rekomendavo Taryba, visos valstybės narės išlaiko arba iš esmės išlaiko nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas.
- Taryba taip pat rekomendavo **Latvijai** ir **Lietuvai** kontroliuoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Numatoma, kad tai nebus pakankamai užtikrinta, nes nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimas 2022 m. turės didelį poveikį jų bendrai remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypčiai.

Apskritai biudžeto planų projektuose nurodytos priemonės, kuriomis siekiama gerinti viešųjų finansų sudėtį ir prisidėti prie tvaraus ir įtraukaus augimo, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Išsamus valstybių

narių įgyvendintų fiskalinių struktūrinių reformų vertinimas bus atliktas vertinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą ir rengiant 2022 m. šalies ataskaitą.

Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, valstybės narės raginamos reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusios prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

I PRIEDAS. Konkrečių šalių 2022 m. biudžeto planų projektų vertinimas

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Austrijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Austrija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Austrija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Austrija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Belgijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio. Kaip rekomendavo Taryba, Belgija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Belgija taip pat planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Atsižvelgiant į Belgijos valdžios sektoriaus skolos lygį ir didelius tvarumo iššūkius vidutiniu laikotarpiu iki COVID-19 pandemijos protrūkio, svarbu, kad imdamasi remiamojo pobūdžio biudžeto priemonių šalis išlaikytų apdairią fiskalinę politiką, kad vidutiniu laikotarpiu būtų užtikrintas viešųjų finansų tvarumas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Biudžeto plano projekte nurodytos priemonės atitinka rekomendaciją, nors yra mažo dydžio. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Belgija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Kipro** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Kipras planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodamas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Iš esmės laikydamasis Tarybos rekomendacijos, Kipras planuoja beveik išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Tikimasi, kad vykdant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis finansuojamas investicijas ir reformas šie tikslai bus pasiekti ir jos padės didinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Kipras raginamas reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengęs prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Estijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Estija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos

gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Estija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Tam tikros priemonės, įtrauktos į biudžeto plano projektą, yra susijusios su informacinių technologijų ir žaliosiomis investicijomis, todėl turėtų padėti įgyvendinti rekomendaciją. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Estija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Suomijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Suomija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Suomija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Į Suomijos biudžeto plano projektą įtrauktos priemonės, susijusios su vyriausybės programos ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimu, padeda įgyvendinti šią Tarybos rekomendaciją. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Suomija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Prancūzijos** atnaujintą biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio. Kaip rekomendavo Taryba, Prancūzija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Prancūzija taip pat planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Atsižvelgiant į Prancūzijos valdžios sektoriaus skolos lygį ir didelius tvarumo iššūkius vidutiniu laikotarpiu iki COVID-19 pandemijos protrūkio, svarbu, kad imdamasi remiamojo pobūdžio biudžeto priemonių šalis išlaikytų apdairią fiskalinę politiką, kad vidutiniu laikotarpiu būtų užtikrintas viešųjų finansų tvarumas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Šioje srityje priemonės, įtrauktos į Prancūzijos biudžeto plano projektą, padeda įgyvendinti Tarybos rekomendaciją užtikrinti tvarų ir įtraukų atsigavimą, teikiant pirmenybę žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, taip pat sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų tinkamumui ir tvarumui visų atžvilgiu. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Prancūzija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Vokietijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Vokietija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Vokietija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis

finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Šie tikslai įgyvendinami taikant priemones, kuriomis grindžiamas biudžeto plano projektas. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Vokietija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Graikijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio. Kaip rekomendavo Taryba, Graikija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Graikija taip pat planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Atsižvelgiant į Graikijos valdžios sektoriaus skolos lygį ir didelius tvarumo iššūkius vidutiniu laikotarpiu iki COVID-19 pandemijos protrūkio, svarbu, kad imdamasi remiamojo pobūdžio biudžeto priemonių šalis išlaikytų apdairią fiskalinę politiką, kad vidutiniu laikotarpiu būtų užtikrintas viešųjų finansų tvarumas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Dauguma neatidėliotinų paramos priemonių 2021 m. bus laipsniškai panaikintos, o priemonėmis, įtrauktomis į 2022 m. biudžeto plano projektą, siekiama skatinti visuminę paklausą ir užimtumą – taip remiamas tvarus ir įtraukus atsigavimas. Be to, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis finansuojamos investicijos ir reformos labai prisidės prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos. Galiausiai, tikimasi, kad dabar vykdomos fiskalinės struktūrinės reformos, kaip antai išlaidų peržiūros, rezultatais grindžiamo biudžeto sudarymo reforma, funkcinės klasifikacijos užbaigimas ir žaliojo biudžeto sudarymo sistemos parengimas, padidins viešųjų finansų veiksmingumą. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Graikija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Airijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Airija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Airija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Priemonės, įtrauktos į nacionalinį plėtros planą, kaip antai gyvenamosios paskirties būsto renovacija ir nacionalinis plačiajuosčio ryšio planas, atitinka tikslą remti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Airija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Italijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio. Kaip rekomendavo Taryba, Italija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Italija taip pat planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas

investicijas. Kita vertus, Italija neplanuoja pakankamai apriboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimo. Siekdama padėti vykdyti apdairią fiskalinę politiką, Komisija ragina Italiją sudarant nacionalinį biudžetą imtis būtinų priemonių, kad būtų apribotas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimas. Atsižvelgiant į Italijos valdžios sektoriaus skolos lygį ir didelius tvarumo iššūkius vidutiniu laikotarpiu iki COVID-19 pandemijos protrūkio, svarbu, kad imdamasi remiamojo pobūdžio biudžeto priemonių šalis išlaikytų apdairią fiskalinę politiką, kad vidutiniu laikotarpiu būtų užtikrintas viešųjų finansų tvarumas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Šioje srityje priemonės, įtrauktos į Italijos biudžeto plano projektą, padeda įgyvendinti Tarybos rekomendaciją užtikrinti tvarų ir įtraukų atsigavimą, teikiant pirmenybę žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Italija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Latvijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Latvija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Latvija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Kita vertus, Latvija nepakankamai kontroliuoja nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Latvijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nurodytomis priemonėmis, kurios yra įtrauktos į biudžeto plano projektą, siekiama patenkinti investicijų į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką poreikius. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Latvija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Lietuvos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Lietuva planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Lietuva planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Kita vertus, Lietuva nepakankamai kontroliuoja nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Priemonės, įtrauktos į Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir Lietuvos biudžeto plano projektą, turėtų padėti įgyvendinti šią rekomendaciją. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Lietuva raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Liuksemburgo** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Liuksemburgas planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą

pasinaudodamas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Liuksemburgas planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Šioje srityje priemonės, įtrauktos į Liuksemburgo biudžeto plano projektą, padeda įgyvendinti Tarybos rekomendaciją užtikrinti tvarų ir įtraukų atsigavimą, teikiant pirmenybę žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, taip pat sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų tinkamumui ir tvarumui visų atžvilgiu. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Liuksemburgas raginamas reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengęs prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Maltos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus neutrali labai didelio apskaičiuoto potencialaus augimo sąlygomis, kai viešosios investicijos kaip niekad didelės, iš esmės kaip rekomendavo Taryba. Malta planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Malta taip pat planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Numatoma, kad Maltos biudžeto plano projekte planuojamomis didesnėmis viešosiomis investicijomis bus remiama žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir didinamas augimo potencialas, o teisių į pensijų išmokas padidinimas, nors ir ribotas, gali padidinti spaudimą pensijų sistemos tvarumui. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Malta raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Nyderlandų** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant tariamą Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Daroma prielaida, kad Nyderlandai toliau rems ekonomikos atsigavimą pasinaudodami Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Nyderlandai taip pat planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Priemonės, įtrauktos į Nyderlandų biudžeto plano projektą, turėtų padėti įgyvendinti šią rekomendaciją. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Nyderlandai raginami reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengę prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių. Valdžios institucijos raginamos Komisijai ir Euro grupei pateikti atnaujintą biudžeto plano projektą, kai tik pradės dirbti naujoji vyriausybė, paprastai likus bent mėnesiui iki planuojamo biudžeto įstatymo projekto priėmimo nacionaliniame parlamente.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Slovakijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus stabdomojo pobūdžio, atsižvelgiant į didelį gamybos apimties augimą ir atsirandančius pajėgumo suvaržymus 2022 m., iš esmės kaip rekomendavo Taryba. Slovakija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone

papildomoms investicijoms finansuoti. Iš esmės laikydamasi Tarybos rekomendacijos, Slovakija planuoja beveik išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Biudžeto plano projekte nurodytos priemonės atitinka rekomendaciją, nors yra mažo dydžio. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Slovakija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Slovėnijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus remiamojo pobūdžio, kaip rekomendavo Taryba. Slovėnija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Slovėnija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Nors dauguma priemonių atsižvelgiama į Tarybos rekomendaciją, priimta mokesčių reforma gali apsunkinti tvarų ir įtraukų atsigavimą. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Slovėnija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

2022 m., remiantis Komisijos prognoze ir, be kita ko, į **Ispanijos** biudžeto plano projektą įtraukta informacija, numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės teikiamą paskatą, bus stabdomojo pobūdžio. Kaip rekomendavo Taryba, Ispanija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti. Kaip rekomendavo Taryba, Ispanija taip pat planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Atsižvelgiant į Ispanijos valdžios sektoriaus skolos lygį ir didelius tvarumo iššūkius vidutiniu laikotarpiu iki COVID-19 pandemijos protrūkio, svarbu, kad imdamasi remiamojo pobūdžio biudžeto priemonių šalis išlaikytų apdairią fiskalinę politiką, kad vidutiniu laikotarpiu būtų užtikrintas viešųjų finansų tvarumas. Komisija primena viešųjų finansų sudėties ir biudžeto priemonių kokybės svarbą, be kita ko, pasitelkiant augimą skatinančias investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Šioje srityje biudžeto plano projekte nurodytos išsamios priemonės, kuriomis to siekiama ir kuriomis skatinama skaitmeninė pertvarka: įgyvendinant įvairius veiksmų planus, kaip antai Junglumo ir skaitmeninės infrastruktūros visuomenei planą, didinamas junglumas ir kibernetinis saugumas. Žalioji pertvarka taip pat įtraukta į naują įstatymą dėl klimato kaitos ir energetikos pertvarkos ir 2021–2027 m. nacionalinį hidrologinį planą. Be kitų veiksmų, per Ispanijos mokslinių tyrimų agentūrą ir *Red Cervera* taip pat bus teikiama didesnė viešoji parama moksliniams tyrimams ir plėtrai ir žinių perdavimui. Atsižvelgiant į atsigavimo stiprumą, Ispanija raginama reguliariai peržiūrėti paramos priemonių naudojimą, veiksmingumą bei tinkamumą ir būti pasirengusi prireikus jas pritaikyti prie kintančių aplinkybių.

II PRIEDAS. Metodika ir prielaidos, kuriais grindžiama Komisijos 2021 m. rudens prognozė

Pagal Reglamento (ES) Nr. 473/2013 7 straipsnio 4 dalį „prie bendro įvertinimo pridedama Komisijos tarnybų naujausių ekonominių prognozių kiekvienai valstybei narei metodika [...] ir prielaidos, taip pat visų biudžeto priemonių poveikio ekonomikos augimui įvertinimas“. Prielaidos, kuriomis grindžiama Komisijos 2021 m. rudens prognozė, kurią nepriklausomai parengė Komisijos tarnybos, paaiškintos pačiame prognozės dokumente[24].

Biudžeto duomenys iki 2020 m. yra pagrįsti valstybių narių Komisijai iki 2021 m. spalio 1 d. pateiktais ir Eurostato 2021 m. spalio 21 d. patvirtintais duomenimis. Valstybių narių per 2021 m. rudens pranešimų laikotarpį pateiktų duomenų Eurostatas nekeitė. Eurostatas atšaukia savo ankstesnę išlygą dėl Liuksemburgo pateiktų 2020 m. duomenų kokybės. Liuksemburgo statistikos institucijos pateikė trūkstamą informaciją apie mokestines pajamas, atidėtas atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją.

Paramos finansiniam stabilumui priemonės į prognozę buvo įtrauktos pagal 2009 m. liepos 15 d. Eurostato sprendimą[25]. Išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė nurodė kitaip, kapitalo injekcijos, apie kurias turima pakankamai informacijos, buvo įtrauktos į prognozę kaip finansiniai sandoriai, t. y. jais didinamas ne deficitas, bet skola. Bankų įsipareigojimams ir indėliams suteiktos valstybės garantijos neįtrauktos kaip valdžios sektoriaus išlaidos, jei rengiant galutinę prognozę neturima įrodymų, kad jomis buvo pasinaudota. Tačiau vyriausybės arba kitų prie valdžios sektoriaus priskiriamų subjektų bankams suteiktos paskolos paprastai į valdžios sektoriaus skolą įtraukiamos.

Prognozėje buvo atsižvelgta į visus priimtus arba nacionaliniams parlamentams pateiktus 2022 m. biudžetus ir visas kitas priemones, apie kurias turima pakankamai informacijos. Visų pirma rudens prognozėje atsižvelgta į visą informaciją, įtrauktą į biudžeto planų projektus, pateiktus iki spalio mėn. vidurio. 2023 m. prognozės parengtos darant prielaidą, kad politika nesikeis, ekstrapoliuojant pajamų bei išlaidų tendencijas ir įtraukiant priemones, apie kurias turima pakankamai informacijos.

Europos valdžios sektoriaus skolos suvestiniai 2021–2023 m. prognozių duomenys skelbiami nekonsoliduoti (t. y. nepatikslinti atsižvelgiant į tarpvyriausybines paskolas). Siekiant užtikrinti laiko eilučių nuoseklumą, ankstesnių metų duomenys taip pat skelbiami tokiu pat pagrindu. Atskirų valstybių narių 2021–2023 m. valdžios sektoriaus skolos projekcijose atsižvelgiama į garantijų Europos finansinio stabilumo fondui (EFSF), dvišalių paskolų kitoms valstybėms narėms ir dalyvavimo formuojant Europos stabilumo mechanizmo kapitalą, kaip planuota galutinę prognozės duomenų dieną, poveikį[26].

Pagal Komisijos 2021 m. rudens prognozę biudžeto priemonės, nurodytos 2022 m. biudžeto planų projektuose, didina bendrą deficitą (maždaug -0,3 % BVP poveikis); tokį poveikį beveik

[24] Metodinės prielaidos, kuriomis grindžiama Komisijos 2021 m. rudens ekonominė prognozė, paskelbtos https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2021-economic-forecast_en

[25] Paskelbta http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2041337/FT-Eurostat-Decision-9-July-20093--final-.pdf.

[26] Pagal 2011 m. sausio 27 d. Eurostato sprendimą dėl operacijų, kurias vykdo EFSF, statistinės apskaitos, paskelbtą http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5034386/2-27012011-AP-EN.PDF.

vienodai lemia išlaidas didinančios ir pajamas mažinančios priemonės. Apskritai numatoma, kad mechaninis poveikis BVP augimui trumpuoju laikotarpiu bus teigiamas.

Tą įvertį reikia vertinti atsargiai.

- Reglamentu (ES) Nr. 473/2013 siekiama įvertinti biudžeto planų projektuose numatytų priemonių poveikį. Priemonės, kurių buvo imtasi ir kurios įsigaliojo iki parengiant biudžeto planų projektus, į vertinimą neįtrauktos (net jei jos gali turėti papildomą poveikį 2022 m. viešųjų finansų projekcijoms).
- Priemonių, apie kurias pranešta, poveikis parodytas lyginant su nesikeičiančios politikos bazinio lygio scenarijumi. To bazinio lygio scenarijaus fiskalinės politikos kryptis nebūtinai neutrali. Pavyzdžiui, tam tikrų išlaidų elementų didėjimo tendencija gali viršyti potencialaus augimo kreivę arba jos nesiekti, gali pasireikšti papildomas ankstesnių pagal bazinio lygio scenarijų numatytų priemonių poveikis arba anksčiau taikytos priemonės 2022 m. gali būti nebetaikomos.

Į kai kurių valstybių biudžeto projekcijas įtrauktos priemonės, kurias numatoma finansuoti priemonės „Next Generation EU“ ir (arba) Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis. Komisijos 2021 m. rudens prognozėje šios priemonės nurodytos kaip didinančios deficitą, nors gali būti, kad galiausiai jos bus finansuojamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis. Dėl to tų valstybių narių projekcijose deficitas gali būti pervertintas.

III PRIEDAS. Skolos tvarumo analizė ir jautrumo analizė

Šiame priede pateikiama valstybės skolos raidos, kuriai gali daryti poveikį makroekonominiai sukrėtimai, jautrumo analizė, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) Nr. 473/2013 7 straipsnį. Vertinant galimą rizikos nominaliajam BVP augimui poveikį valstybės skolos dinamikai, finansų rinkų pokyčius ir valdžios sektoriaus biudžeto būklę veikiančius fiskalinius sukrėtimus naudojamos tikimybinės skolos projekcijos ([27]).

Tikimybinėse projekcijose atsižvelgiama į 2022–2026 m. du pagrindinius skolos projekcijų scenarijus gaubiantį makroekonominį neapibrėžtumą: Komisijos 2021 m. rudens prognozės scenarijų ir 2022 m. biudžeto planų projektų (BPP) scenarijų. Abiem atvejais po prognozės laikotarpio daroma įprasta prielaida, kad fiskalinė politika nesikeis([28]).

Pagrindinio scenarijaus makroekonomines sąlygas veikia sukrėtimai, kad būtų gautas galimų skolos raidos variantų skirstinys (kūgis vėduoklės formos diagramose, pateiktose III.1 diagramoje). Kūgis atitinka įvairias galimas makroekonomines sąlygas ir iki 2 000 sukrėtimų, kuriais remiantis modeliuojamas poveikis augimui, palūkanų normoms ir pirminiam balansui. Šių sukrėtimų dydis ir koreliacija atspindi praeities duomenų kintamumą ir šių kintamųjų santykį([29]). Todėl vėduoklės formos diagramose pateikiama tikimybinė informacija apie euro zonos skolos dinamiką, parengta atsižvelgiant į galimus augimui, palūkanų normoms ir pirminiam balansui nepalankius sukrėtimus, kurie savo dydžiu ir koreliacija atitinka ankstesnius pokyčius.

Kiekvienoje vėduoklės formos diagramoje pagal pagrindinį scenarijų projektuojama skolos raida pažymėta brūkšnine linija. Modeliavimo rezultatų mediana pažymėta ištisine juoda linija. Kūgis apima 80 % visų galimų skolos raidos variantų, o iš 20 % mažiausiai tikėtinų sukrėtimų gauti raidos variantai nerodomi. Skirtingai patamsintos kūgio sritys atitinka skirtingas bendro galimų skolos raidos variantų skirstinio dalis.

Modeliavimas rodo (80 % tikimybė), kad 2022 m. euro zonos skolos santykis bus 89–107 % BVP pagal Komisijos scenarijų ir 90–108 % BVP pagal BPP scenarijų. Pagal abu scenarijus būtų 50 % tikimybė, kad 2026 m. skolos santykis būtų didesnis nei maždaug 95 % BVP pagal Komisijos scenarijų ir 99 % pagal BPP scenarijų.

Šioms projekcijoms kyla papildoma rizika. Kadangi sukrėtimų dydis ir koreliacija atitinka kintamųjų istorines tendencijas, metodika neatspindi neapibrėžtumo tikruoju laiku, visų pirma susijusio su gamybos apimties atotrūkio vertinimu. Gamybos apimties atotrūkis paprastai mažinamas atsižvelgiant į mažesnę potencialią gamybos apimtį nei ta, kokia buvo numatoma tikruoju laiku. Šis neapibrėžtumas reiškia papildomą rizikos būsimos skolos raidos variantams šaltinį, kuris šioje analizėje neatspindimas. Kitas neapibrėžtumo šaltinis yra susijęs su tuo, ar neapibrėžtųjų įsipareigojimų realiai atsiras, nes vėduoklės formos diagramos apima tik riziką, kuri praeityje pasireiškė kaip pablogėjęs pirminis balansas.

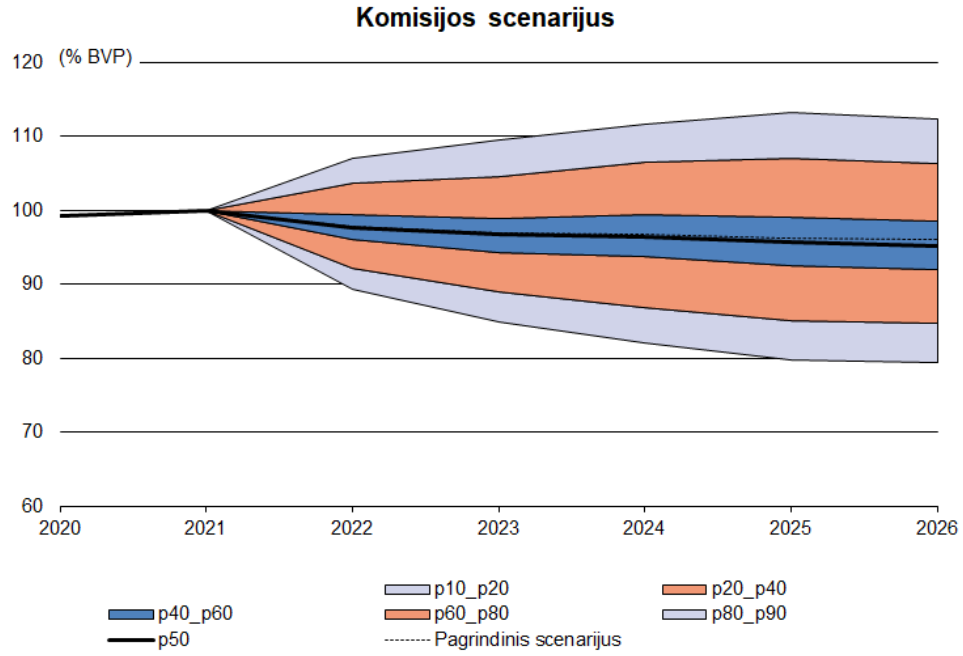

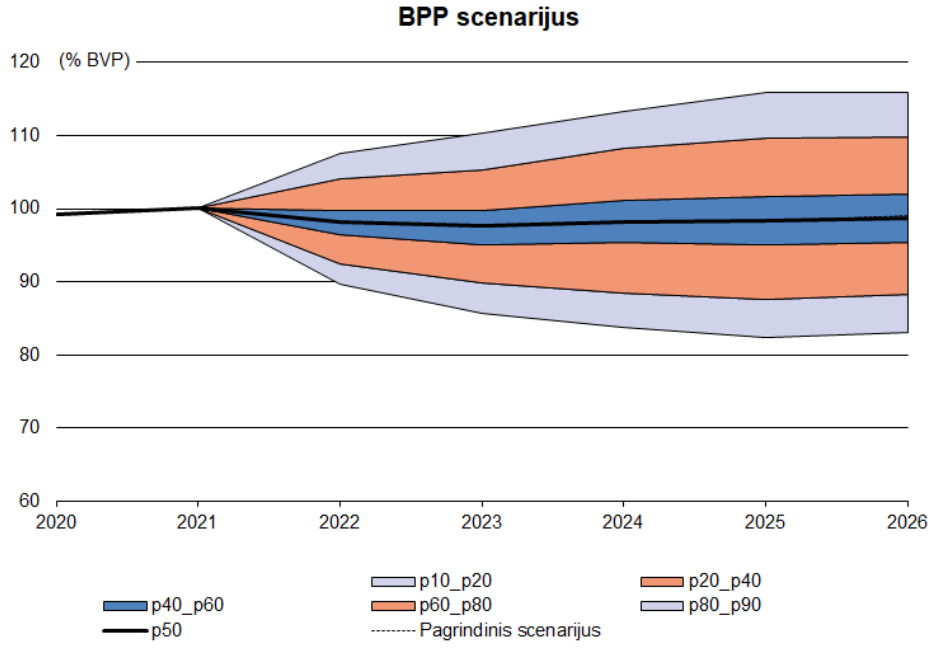
[27] Šiame dokumente naudota tikimybinių valstybės skolos projekcijų metodika pateikiama Europos Komisijos 2019 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaitos „Debt Sustainability Monitor 2019“ A7 priede ir K. Berti straipsnyje (2013 m.) „Stochastic public debt projections using the historical variance-covariance matrix approach for EU countries“, European Economy, Economic Paper No. 480.

[28] Į Komisijos 2021 m. rudens prognozę įtrauktos fiskalinės politikos priemonės, kurios buvo priimtos arba bent patikimai paskelbtos, ir 2021 m. spalio 25 d. turima informacija. Po 2023 m. (paskutinių prognozės metų) struktūrinis pirminis balansas keičiamas tik atsižvelgiant į numatomas (grynąsias) visuomenės senėjimo išlaidas.

[29] Daroma prielaida, kad sukrėtimai atitinka bendrą normalųjį skirstinį.

III.1 diagrama. Tikimybinių valstybės skolos projekcijų pagal Komisijos prognozės scenarijų ir biudžeto planų projektų prognozės scenarijų vėduoklės formos diagramos; euro zona

IV PRIEDAS. Lentelės

IV.1 lentelė. Realiojo BVP augimas (%) pagal stabilumo programas (SP), biudžeto planų projektus (BPP) ir Komisijos 2021 m. rudens prognozę (KOM)

	2021			2022		
Šalis	SP	BPP	KOM	SP	BPP	KOM
BE	4,1	5,7	6,0	3,5	3,0	2,6
DE	3	3,5	2,7	2,6	3,6	4,6
EE	2,5	9,5	9,0	4,8	4,0	3,7
IE	4,5	15,6	14,6	5,0	5,0	5,1
EL	3,6	6,1	7,1	6,2	4,5	5,2
ES	6,5	6,5	4,6	7,0	7,0	5,5
FR	5,0	6,3	6,5	4,0	4,0	3,8
IT	4,5	6,0	6,2	4,8	4,7	4,3
CY	3,6	5,5	5,4	3,8	4,0	4,2
LV	3,0	3,7	4,7	4,5	5,0	5,0
LT	2,6	4,3	5,0	3,2	4,0	3,6
LU	4,0	6,0	5,8	4,0	3,5	3,7
MT	3,8	4,8	5,0	6,8	6,5	6,2
NL	2,2	3,9	4,0	3,5	3,5	3,3
AT	1,5	4,4	4,4	4,7	4,8	4,9
SI	4,6	0,0	6,4	4,4	4,7	4,2
SK	3,3	3,7	3,8	6,3	4,2	5,3
FI	2,6	3,3	3,4	2,5	2,9	2,8
EA	4,0	5,4	5,0	4,1	4,3	4,3

IV.2 lentelė. Nominalusis balansas (% BVP) pagal stabilumo programas (SP), biudžeto planų projektus (BPP) ir Komisijos 2021 m. rudens prognozę (KOM)

	2021			2022		
Šalis	SP	BPP	KOM	SP	BPP	KOM
BE	-7,7	-8,1	-7,8	-4,5	-4,9	-5,1
DE	-9	-7 ¼	-6,5	-3	-3 ¼	-2,5
EE	-6,0	-3,3	-3,1	-3,8	-2,2	-2,5
IE	-4,7	-3,1	-3,2	-2,8	-1,8	-1,7
EL	-9,9	-9,9	-9,9	-2,9	-3,7	-3,9
ES	-8,4	-8,4	-8,1	-5,0	-5,0	-5,2
FR	-9,0	-8,1	-8,1	-5,3	-5,0	-5,3
IT	-11,8	-9,4	-9,4	-5,9	-5,6	-5,8
CY	-4,7	-5,0	-4,9	-0,9	-1,1	-1,4
LV	-9,3	-9,3	-9,5	-2,7	-4,8	-4,2
LT	-8,1	-4,4	-4,1	-6,0	-3,1	-3,1
LU	-2,0	-0,6	-0,2	-1,3	-0,2	0,2
MT	-12,0	-11,1	-11,1	-5,6	-5,6	-5,8
NL	-5,9	-6,0	-5,3	-1,7	-2,4	-2,1
AT	-8,4	-6,0	-5,9	-4,3	-2,3	-2,3
SI	-8,6	-7,5	-7,2	-5,7	-5,4	-5,2
SK	-9,9	-7,9	-7,3	-5,1	-4,9	-4,2
FI	-4,7	-3,9	-3,8	-2,9	-2,4	-2,4
EA	-8,7	-7,4	-7,1	-4,2	-4,0	-3,9

IV.3 lentelė. Skolos santykis su BVP (% BVP) pagal stabilumo programas (SP), biudžeto planų projektus (BPP) ir Komisijos 2021 m. rudens prognozę (KOM)

	2021			2022		
Šalis	SP	BPP	KOM	SP	BPP	KOM
BE	116,3	113,9	112,7	116,0	114,3	113,1
DE	74 1/2	72 ¼	71,4	74	71 ¼	69,2
EE	21,4	17,7	18,4	24,6	19,7	20,4
IE	62,2	55,2	55,6	60,2	51,9	52,3
EL	204,8	197,9	202,9	189,5	190,4	196,9
ES	119,5	119,5	120,6	115,1	115,1	118,2
FR	117,8	115,3	114,6	116,3	113,5	113,7
IT	159,8	153,5	154,4	156,3	149,4	151,4
CY	111,9	107,7	104,1	103,9	100,9	97,6
LV	48,9	48,8	48,2	50,3	51,7	50,7
LT	52,1	46,0	45,3	54,2	45,6	44,1
LU	26,9	25,8	25,9	28,0	26,6	25,6
MT	65,0	61,3	61,4	65,8	61,8	62,4
NL	58,6	57,8	57,5	56,9	57,7	56,8
AT	89,6	82,8	82,9	88,1	79,1	79,4
SI	80,4	78,5	77,7	79,6	77,5	76,4
SK	64,1	61,5	61,8	65,5	61,5	60,0
FI	71,6	71,2	71,2	72,4	71,3	71,2
EA	103,1	97,8	100,0	102,8	95,9	97,9